

LUONNOS 27.6.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, veronkantolakia, ennakoperintälakia ja varainsiirtoverolakia.

Verotuspäätösten ja muiden verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa laajennettaisiin. Tavoitteena on vähentää paperipostin määrää siten, että sähköinen tiedoksiantomenetely olisi selkeä, yhtenäinen ja oikeudenmukainen kaikkien verolajien sekä kaikkien verovelvollisryhmien osalta.

Verohallinto voisi antaa päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa silloin, kun verovelvollinen on käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Vaikka verovelvollinen ei olisi käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, verotuspäätökset ja muut verotusta koskevat asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti silloin, kun verovelvolliseen sovellettaisiin viranomaisten asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa sitä koskevien yleissäännösten nojalla. Tieto tiedoksiannosta lähetettäisiin verovelvolliselle silloin, kun verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tiedon sähköisestä osoitteesta tai jos verovelvollisella on käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukainen viestinvälityspalvelu. Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Siinä tapauksessa sähköistä tiedoksiantoa sovellettaisiin vain, jos verovelvollinen olisi merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
2.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva sääntely	5
2.1.1 Yleistä Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta	5
2.1.2 Verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännökset	5
2.1.3 Veronkantolain säännökset	7
2.1.4 Muu verotuksen tai Verohallinnon tiedoksiantoa koskeva sääntely	8
2.1.5 Sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely	8
2.2 Nykytilan arviointi	9
2.2.1 Verohallinnon tiedoksiantomenettelyjen arviointia	9
2.2.2 Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyyn ehdotettavat muutokset ja niiden vaikutukset Verohallinnon tiedoksiantomenettelyyn	11
2.2.3 Yhteenvedoa nykytilan arvioinnista.....	12
3 Tavoitteet	13
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	13
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	13
4.1.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto	13
4.1.2 Verotusta koskevan erityissääntelyn ja sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn yhteensovittamisesta	18
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	19
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	19
4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille	20
4.2.3 Tietoyhteiskunta- ja tietosuojavaikutukset.....	24
4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	24
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	25
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	25
5.1.1 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen nykytilan varaan	25
5.1.2 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen ehdotetun yleislainsäädännön varaan	25
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	26
6 Lausuntopalaute	26
7 Säännöskohtaiset perustelut	26
7.1 Laki verotusmenettelystä	26
7.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä	28
7.3 Veronkantolaki	28
7.4 Varainsiirtoverolaki.....	30
7.5 Ennakkoperintälaki	30
8 Voimaantulo	30
9 Suhde muihin esityksiin.....	30
9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	30
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	30
10.1 Lähtökohtia	30

10.2 Yhdenvertaisuus	31
10.3 Oikeusturva ja hyvä hallinto	33
10.4 Esityksessä ehdotettujen muutosten arviointia yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta	34
10.5 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja	36
10.6 Kielelliset oikeudet	37
10.7 Yhteenvetoa	38
LAKIEHDOTUKSET	40
1. Laki verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta	40
2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	41
3. Laki veronkantolain muuttamisesta	42
4. Laki ennakoperintälain 6 a §:n muuttamisesta	43
5. Laki varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta	44
LIITE	45
RINNAKKAISTEKSTIT	45
1. Laki verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta	45
2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	47
3. Laki veronkantolain muuttamisesta	49
4. Laki ennakoperintälain 6 a §:n muuttamisesta	51
5. Laki varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta	52

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan, että Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Valtiovarainministeriö on asettanut ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman toimikaudelle 27.3.2024–31.12.2027 (VN/36598/2023). Ohjelman tavoitteena on muun muassa tehdä sähköisestä tiedoksiannosta lainsäädäntötoimin ensisijaista niille asiakkaille, joille se on mahdollista. Tavoitteena on tuottaa julkiselle hallinnolle säästöjä toimittamalla hallinnon asiakkaille tiedoksiannot postitse toimitettujen paperikirjeiden sijasta ensisijaisesti sähköisesti. Koko julkiselle hallinnolle uudistuksella tavoitellut säästöt ovat yhteensä noin 50 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtiovarainministeriö asetti 13.5.2024 osana ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelmalla lainsäädäntötyöryhmän (VN/9952/2024) valmistelevaan ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman tavoitteiden edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia. Työryhmän toimikausi oli 13.05.2024–31.03.2025. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä oli arvioida sähköistä tiedoksiantoa ja sähköistä viestinvälityspalvelua (Suomi.fi-viestit) koskevaa sääntelykokonaisuutta siten, että sähköistä viranomaisviestintää lisätään merkittävästi nykyisestä ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Arvioinnissa oli otettava huomioon mahdollisuus viranomaispostin lähettämiseen yksityisiin digipostipalveluihin ohjelmassa toteutettavan erillisen selvityksen mukaisesti. Lisäksi työryhmän oli työssään huomioitava mahdolliset tarpeet muuttaa erityislainsäädäntöä. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä oli laatia arvion pohjalta hallituksen esityksen muotoon ehdotus niistä lainsäädäntötoimenpiteistä, joita ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää. Lainsäädännön valmistelussa oli huomioitava oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden sekä hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen. Vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia olisi jatkossakin tarjottava niille, jotka eivät pysty käyttämään sähköisiä palveluita.

Lainsäädäntötyöryhmän valmisteleva luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi oli lausuntokierroksella 5.3.2025–16.4.2025.¹

Verohallinnon säästöjen toteutuminen edellyttää verotusmenettelyä koskevan erityissääntelyn yhdenmukaistamista suhteessa valtiovarainministeriössä valmisteilla olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi ehdotettuun asiointilain sääntelyyn, jossa sähköisen tiedoksiannon toimittaminen Suomi.fi-viesteihin ei edellytä erillistä suostumusta. Yleislainsäädännön valmistelun aikana päätettiin aloittaa verotusmenettelyä koskevan erityissääntelyn valmistelu. Tavoitteena on, että verotusmenettelyssä sovellettaisiin edellä mainitussa sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavaa sääntelyä verotusmenettelyn erityispiirteet huomioiden. Verotusmenettelyä koskeva erityissääntely on tarpeen myös sen johdosta, että yleissääntely rajoittuu ainoastaan luonnollisiin henkilöihin. Sähköisen tiedoksiannon

¹ Lakimuutoshankkeen (Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi, VM085:00/2024) tiedot valtioneuvoston hankesivuilla: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM085:00/2024>.

ensisijaisuudesta verotusmenettelystä on tarpeen säätää myös yhteisöjen, yhtymien ja yhteisetuuksien osalta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat mukaan lukien lausuntopyynnöt ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella VM002:00/2025.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva sääntely

2.1.1 Yleistä Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta

Verohallinnon verotuspäätösten, oikaisuvaatimuksiin annettujen päätösten ja muiden verotusasiakirjojen tiedoksiannosta verovelvolliselle säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995, jäljempänä *verotusmenettelylaki*) 26 c §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016, jäljempänä *oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaki*) 56 §:ssä. Lainkohdissa on säädetty tavallisesta, todisteellisesta ja sähköisestä tiedoksiantomenettelystä. Säännökset vastaavat sisällöllisesti toisiaan. Veronkantolain (11/2018) 71 §:ssä puolestaan säädetään veronkantolain mukaisten päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta sekä yhteenvedon tiedoksiantomenettelyistä. Muissa verotuksen menettelysäännöksissä on viittaukset verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöksiin. Verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta veronsaajille ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle on säädetty erikseen.

Verotusta koskevat menettelyt poikkeavat monen muun hallinnonalan menettelyistä. Myös tiedoksiantomenettely verotuksessa poikkeaa yleisestä hallintolain (434/2003) 9 ja 10 luvun mukaisesta menettelystä. Verotusta koskevat asiat ovat suurelta osin viranomaisaloitteisia ja asiakirjojen tiedoksianto on säännönmukaista. Tiedoksi annettavien asiakirjojen määrä on myös suuri. Verotusmenettelylain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja veronkantolain säännöksillä on turvattu tiedoksiantomenettelyt verotuksen massamenettelyssä, jossa suuria määriä verotusta koskevia päätöksiä ja muita asiakirjoja lähetetään verovelvollisille säännöllisesti. Tyypillisiä tiedoksi annettavia asiakirjoja Verohallinnossa ovat ennakkoperintää koskeva päätös, verokortti, esitännetty veroilmoitus, verotuspäätös, yhteenvedo, kehoitus veroilmoituksen antamiseksi, selvityspyyntö ja päätös oikaisuvaatimukseen.

2.1.2 Verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännökset

Verotusmenettelylain 26 c § lisättiin lakiin hallintolain voimaantulon yhteydessä. Pykälään otettiin täsmälliset säännökset tiedoksiantomenettelystä silloin, kun tiedoksiannon kohteena on verovelvollinen. Lisäksi täsmennettiin menettelyä silloin, kun verovelvollisella on edustaja. Lähtökohtana on, että tiedoksianto tapahtuu joko verovelvolliselle tai tämän edustajalle. Menettelyssä on myös otettu huomioon se, että suurin osa verotusta koskevista päätöksistä muodostetaan ja lähetetään koneellisesti. Laissa säädetään myös todisteellisen tiedoksiannon toimittamisesta yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle hallintolaissa säädetyistä poiketen.

Verotusmenettelylain 26 c §:n 3 momentin mukaan Verohallinnon tai verotuksen oikaisulautakunnan päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhaku-aika, sekä muut

Verohallinnon asiakirjat, voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Verotusmenettelylain 26 c §:ään lisättiin vuonna 2018 lailla 897/2018 uusi 4 momentti, jonka mukaan Verohallinto voi antaa pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen. Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verotusmenettelyssä sovellettava sähköisen tiedoksiannon menettely tarkoittaa, että tiedoksi annettava asiakirja, esimerkiksi verotuspäätös, viedään Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun (OmaVero) ja siitä lähetetään ilmoitus (heräteviesti) verovelvollisen antamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja on nähtävillä ja saatavilla vain Verohallinnon omassa verkkopalvelussa. Verovelvollinen voi lukea ja tulostaa päätöksen tästä palvelusta. Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun pääsevät kirjautumaan verovelvollisen lisäksi vain henkilöt, jotka verovelvollinen on valtuuttanut asioimaan puolestaan tai jotka ovat verovelvollisen laillisia edustajia. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ilmoitus lähetetään verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle.

Luonnolliset henkilöt antavat suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon ja ilmoittavat sähköisen yhteystiedon Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämässä sähköisen asiointin tukipalvelussa osoitteessa Suomi.fi. Luonnollinen henkilö voi milloin tahansa peruuttaa antamansa suostumuksen sähköiseen asiointiin suomi.fi-verkkopalvelussa tai ottamalla puhelimitse yhteyttä kansalaisneuvontaan. Henkilö voi myös valtuuttaa Suomi.fi-palvelussa toisen toimimaan puolestaan sähköisessä asiointipalvelussa.

Yhteisöt, yhteisetuudet ja yhtymät antavat suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Ne voivat peruuttaa antamansa suostumuksen asiointipalvelussa tai ilmoittamalla asiasta Verohallinnolle muulla tavoin.

Käytännössä tiedoksiantomenettely tarkoittaa sitä, että tiedoksi annettava asiakirja tallennetaan Verohallinnon omaan sähköisen asiointin palveluun ja asiakkaalle lähetetään tiedoksiannosta ilmoitus Suomi.fi-palveluun. Tiedoksianto on tapahtunut, kun ilmoitus on lähetetty. Asiakas saa vielä tästä Verohallinnon lähettämästä ilmoituksesta heräteviestin sähköpostilla Suomi.fi-palvelusta siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka hän on ilmoittanut Suomi.fi-palveluun. Heräteviesti lähetetään myös Suomi.fi-mobiilisovellukseen, jos asiakkaalla on sovellus käytössä, hän on kirjautuneena sovellukseen ja sallinut sovelluksen ilmoitukset puhelimessaan. Yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle lähetetään ilmoitus Verohallinnosta suoraan yhteisön, yhteisetuuden tai yhtymän ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle on lähetetty ilmoitus tiedoksiannosta. Verovelvollista koskevat päätökset ja muut asiakirjat ovat Verohallinnon asiointipalvelussa. Ne katsotaan annetuiksi tiedoksi, vaikka verovelvollinen ei kävisi niitä määräaikaan mennessä siellä katso-massa. Päätökset ja asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä asiointipalvelussa myös niillä asiakkailla, jotka eivät ole ottaneet käyttöön sähköistä tiedoksiantomenettelyä.

Tiedoksiantoajankohtaa koskevaan säännökseen on lisätty poikkeus oikeusturvan vuoksi. Jos tiedoksianto koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on ollut tekninen este, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut. Tällaisesta tilanteesta voi esimerkiksi olla kysymys, jos sähköisissä viranomaispalveluissa on teknisiä ongelmia. Muissa teknisissä ongelmatilanteissa verovelvollisella on mahdollisuus esittää selvitys siitä, että hänellä ei ole ollut teknisistä syistä mahdollisuutta saada heräteviestiä tai mennä Verohallinnon verkkopalveluun. Käytännössä nämä tilanteet ovat harvinaisia ja edellyttävät verovelvolliselta uskottavaa selvitystä. Verovelvollisella on lisäksi tiedoksiannosta riippumaton oikeus saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn perusteella pyydettyä asiakirjat ja tiedot pyytämällä tavalla paperimuodossa.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:ssä säädetään oma-aloitteisia veroja koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksi antamisesta. Säännökset vastaavat pääosin verotusmenettelylain 26 c §:ssä säädettyä. Päätös myöhästymismaksusta ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua arvioverotuksen poistamisesta merkitään kuitenkin veronkantolain (11/2018) 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon, jonka tiedoksiannosta säädetään veronkantolaissa.

2.1.3 Veronkantolain säännökset

Veronkantolain 71 §:n 1 momentin mukaan veronkantolain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee veronkantolain 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle.

Veronkantolain 71 §:n 2 momentin mukaan tiedoksiantoon verovelvolliselle sovelletaan mitä verotusmenettelylain 26 c §:ssä säädetään. Veronkantolain 71 §:n 3–7 momentissa on kuitenkin myös erityisiä säännöksiä yhteenvedon ja veronkantolain nojalla annettujen päätösten tiedoksiannosta, jotka poikkeavat verotusmenettelylaista ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaista.

Verovelvolliselle muodostetaan kalenterikuukauden jaksolta yhteenveto verojen maksutilanteesta. Yhteenvetoon merkitään tiedot maksujen ja palautusten käytöstä verojen suorituksiksi, tiedot maksamatta olevasta verosta, maksukehoitus sekä päätökset oma-aloitteisten veron myöhästymismaksusta ja arvioverotuksen poistamisesta. Yhteenveto voidaan erityisestä syystä jättää muodostamatta, jos yhteenvetoon ei merkitä tietoja tai tiedot ovat vähäisiä. Tapahtumat ovat nähtävissä aina Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa.

Yhteenvetoon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvetoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenveto on muodostettu. Verovelvollisen pyynnöstä yhteenveto voidaan lisäksi lähettää postitse. Hallituksen esityksessä HE 39/2025 vp on ehdotettu, että mahdollisuudesta lähettää yhteenveto postitse pyynnöstä sähköisen tiedoksiannon piirissä oleville verovelvolliselle luovutaan. Eduskunta on hyväksynyt lakimuutoksen 10.6.2025, mutta lakimuutosta ei ole vielä vahvistettu. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 15.11.2025.

Yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksi-antona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin ja jota ei ole merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin

metsätaloutta. Yhteenvedon annetaan näissäkin tapauksissa kuitenkin tiedoksi sähköisesti, jos yhteenvedon ei merkitä muita 70 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuin tieto maksujen tai alle 10 euron suuruisen palautuksen käyttämisestä verojen suorituksiksi taikka tieto suorittamatta olevista veroista.

Jos yhteenvedon ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi postitse hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona. Jos verovelvollisen ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, yhteenvedon lähetetään postitse.

Edellä kuvattu yhteenvedon tiedoksiantotapa on säädetty koskemaan myös veronkantolain nojalla annettuja päätöksiä. Hallituksen esityksessä HE 39/2025 vp on ehdotettu, että veronkantolain nojalla annettuihin erillispäätöksiin sovellettaisiin muita verotuspäätöksiä vastaavasti verotusmenettelylain säännöksiä. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 15.11.2025.

2.1.4 Muu verotuksen tai Verohallinnon tiedoksiantoa koskeva sääntely

Arvonlisäverolaissa (1501/1993) on eräitä kansainväliseen kauppaan liittyviä erityissäännöksiä tiedoksiannosta. Arvonlisäverolain 12 a luvussa on erityiset säännökset sähköisestä tiedoksiannosta asioissa, jotka koskevat rekisteröintiä kyseisessä luvussa tarkoitettuihin erityisjärjestelmiin. Lisäksi arvonlisäverolaissa on erityissäännöksiä tiedoksiannosta asioissa, jotka koskevat veron palauttamista toiseen valtioon sijoittautuneelle verovelvolliselle. Näitä erityissäännöksiä ei ehdoteta muutettavaksi tässä esityksessä.

Verotusmenettelylakien ja veronkantolain menettelysäännöksiä sovelletaan vain verotusta koskeviin päätöksiin ja muihin asiakirjoihin. Siten esimerkiksi tulotietojärjestelmän ja positiivisen luottotietorekisterin asiakirjat sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaiset asiakirjan antamista koskevat päätökset annetaan tiedoksi tiedoksiantoa hallintoasioissa koskevan yleislainsäädännön mukaisesti.

2.1.5 Sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely

Sähköisestä tiedoksiannosta säädetään yleisesti sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Lain 2 §:n mukaisesti lakia sovelletaan muun ohessa hallintoasian sähköiseen päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Todisteellisen sähköisen tiedoksiannon menettelyistä säädetään lain 18 §:ssä. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan asiakirja, joka lain mukaan toimitetaan postitse saantitodistusta vastaan tai muuten todisteellisesti, voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä, ei kuitenkaan telekopiona tai vastaavalla tavalla. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava, että asiakirja on asianosaisen tai tämän edustajan noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta. Pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen tai tämän edustajan on tunnistauduttava asiakirjaa noudattaessaan. Tunnistautumisessa on tällöin käytettävä tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Pykälän 3 momentin mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen 1 momentin mukaisesti osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään.

Mainitun lain 19 §:n mukaisesti muu kuin 18 §:ssä tarkoitettu asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan. Jos kuitenkin asianomaisen yksityisyyden suojaaminen, muu erityinen suojan tai suojelun tarve taikka oikeuksien turvaaminen sitä edellyttää, asiakirjan tiedoksiantoon on sovellettava, mitä 18 §:ssä tai tiedoksiannosta

muutoin säädetään. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä.

Valtiovarainministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaiksi yleislainsäädännöksi (VM085:00/2024). Tässä yhteydessä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 ja 19 §:ää on tarkoitus ehdottaa muutettavaksi muun muassa siten, että asianosaisen antama suostumus ei enää olisi sähköisen tiedoksiannon edellytys. Mainittu hallituksen esitys olisi tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2025.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.1 Verohallinnon tiedoksiantomenettelyjen arviointia

Verohallinto lähettää vuosittain verovelvollisille tiedoksi miljoonia asiakirjoja. Pääasiassa kyse on säännöllisistä, kaikille verovelvollisille toimitettavista tiedoksiannoista. Kaikille verovelvollisille luonnollisille henkilöille lähetetään esimerkiksi ennakkoperintää koskeva päätös, verokortti ja esitötetty veroilmoitus. Verokortti lähetetään kaikille yli 15-vuotiaille henkilöille.

Verovelvollisia luonnollisia henkilöitä on ollut vuonna 2024 noin viisi miljoonaa. Nykyisen lainsäädännön mukaisessa sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä on vuoden 2024 lopussa ollut noin 1,5 miljoonaa verovelvollista luonnollista henkilöä. Sähköisen tiedoksiannon kattavuus verotusta koskevista asioista on ollut siten luonnollisten henkilöiden osalta noin 30 prosenttia.

Vuonna 2024 Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun on kirjautunut lähes 3,5 miljoonaa luonnollista henkilöä. Tämä tarkoittaa, että noin viidestä miljoonasta verovelvollisesta luonnollisesta henkilöstä noin 60 prosenttia on käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua vuonna 2024, mutta vain noin kolmasosa heistä on antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Muissa verovelvollisryhmissä sähköisen tiedoksiannon osuus on vähäisempi. Esimerkiksi vuonna 2024 noin 280 000 osakeyhtiötä on kirjautunut OmaVeroon, mutta sähköinen tiedoksianto on käytössä näistä vain alle 10 prosentilla. Jos verovelvollisella on kyky asioida Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa, hänellä on todennäköisesti kyky ottaa myös vastaan palveluun vietävät tiedoksiannot.

Verohallinto antaa päätökset ja muut asiakirjat sähköisesti tiedoksi tallentamalla ne Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Verohallinnon sähköisellä asiointipalvelulla tarkoitetaan vuonna 2016 käyttöön otettua OmaVero-palvelua, jossa henkilöt, yhteisöt, yhteisetuudet ja yhtymät voivat hoitaa omat veroasiansa sekä Suomi.fi-valtuudella toisen henkilön tai yhteisön, yhteisetuuden ja yhtymän veroasiat. Asiointi ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti nykyisin mahdollista esimerkiksi kuolinpesän osalta, koska kuolinpesää edustava henkilö voi vain hyvin rajoitettua tunnistautua palveluun tässä roolissa. Kuolinpesä voi kuitenkin esimerkiksi asioida OmaVerossa, jos se jatkaa elinkeinotoiminnan, metsätalouden tai maatalouden harjoittamista ja sillä on y-tunnus. Lisäksi edellytetään, että kuolinpesän kaikki osakkaat ovat antaneet valtuutuksen kuolinpesän puolesta toimimiseen Suomi.fi-palvelussa. Kuolinpesän mahdollisuutta asioida laajemmin sähköisesti selvitetään valtiovarainministeriön asettamassa ohjelmassa edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon edistämiseksi (VM013:00/2024). Ulkomaalainen henkilö voi asioida Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, kun hänet on yksilöity Verohallinnossa suomalaisella henkilötunnuksella ja hänellä on vahva sähköinen tunnistus, joka yhdistyy henkilötunnukseen.

Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa on paperisia asiakirjoja vastaavina tallenteina lähes kaikki asiakkaiden verotusta koskevat päätökset ja Verohallinnon lähettämät muut

asiakirjat, kuten esitetyt veroilmoitus, kehoituskirjeet ja selvityspyynnöt. Pääsääntöisesti päätökset ja muut asiakirjat viedään OmaVero-palveluun, kun päätös on tehty tai asiakirja muutoin on valmistunut. Asiakirjat säilytetään OmaVero-palvelussa verotusasiakirjoille määritellyn säilytysajan, joka on 12 vuotta kyseessä olevan verovuoden päättymisestä. Jos verotusasiakirjaa ei poikkeuksellisesti viedä OmaVeroon, asiakirja annetaan tiedoksi postitse. Asiakirjaa ei viedä OmaVeroon esimerkiksi silloin, kun asiakirja sisältää tietoja, jotka ovat erityisen suojan piirissä, kuten esimerkiksi sisäpiiritiedot tai joissain tilanteissa verotarkastuskertomukset.

Verotusta koskevat päätökset ja muut tiedoksi annettavat asiakirjat tallennetaan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja ovat siellä verovelvollisen nähtävissä riippumatta siitä, onko asiakas antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon vai ei. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että verovelvollinen voi hoitaa verotusta koskevat asiansa sähköisesti ja ottaa silti päätökset vastaan paperimuodossa. Esimerkiksi monet yhteisöasiakkaat on lainsäädännössä velvoitettu antamaan veroilmoitukset sähköisesti, mutta tästä huolimatta ne ottavat tiedoksiannot vastaan edelleen paperilla.

OmaVero-palveluun tunnistaudutaan aina vahvalla sähköisellä tunnistusvälineellä. Vahvoja sähköisen tunnistamisen välineitä ovat tällä hetkellä pankkien verkkopankkitunnukset, teleyritysten mobiilivarmenteet, Digi- ja väestötietoviraston kansalaisvarmenne ja eräät muut tunnistusvarmenteet sekä erilaisilla organisaatiokorteilla rekisteröidyt tunnistusvälityspalvelut. Tunnistusvälineen saaminen edellyttää, että henkilö tai yhteisö on aloitteellinen välineen hankkimiseksi. OmaVero-palvelun tietoturvallisuudesta on huolehdittu siten kuin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 4 luvussa säädetään.

Tietosuojan ja tietoturvallisuuden näkökulmasta Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu on turvallinen paikka asiakirjoille. Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu on suojatussa ympäristössä ja tiedoksiantomenettelyssä tiedoksi annettava asiakirjaa ei lähetetä asiointijärjestelmän ulkopuolelle. Verovelvollinen saa tiedon päätöksestä tai muusta asiakirjasta sähköisellä ilmoituksella. Verovelvolliselle lähetettävä ilmoitus sisältää vain otsikotiedon siitä, että päätös tai muu asiakirja on Verohallinnon asiointipalvelussa. Ilmoitus ei sisällä itse asiaa koskevia tietoja. Verovelvollisen on kirjauduttava sähköisen asioinnin palveluun vahvalla sähköisellä tunnistusteella saadakseen verotusta koskevan asiakirjan haltuunsa.

Muuhun kuin sähköiseen tiedoksiantoon sovelletaan verotusmenettelylain 26 c §:n 1 momenttia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1 momenttia, joiden mukaisesti verotuspäätös, päätös oikaisuvaatimukseen ja muu asiakirja on toimitettava tiedoksi verovelvolliselle. Tiedoksiannon toteuttamiseen sovelletaan hallintolain 59 §:n mukaisesta menettelyä, jonka mukaisesti tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kirje toimitetaan siihen osoitteeseen, joka on Verohallinnon tiedossa. Verotuksen massaluonteisuudesta johtuen Verohallinnolle ei ole säädetty velvollisuutta seurata ja varmistaa, että kirje on myös tosiasiallisesti mennyt perille verovelvolliselle.

Verovelvolliselle lähetettävät kirjeet annetaan postin kuljetettavaksi. Postilain (415/2011) 21 §:n mukaisesti postilain mukaisen yleispalvelun tarjoajan on huolehdittava laissa säädetyn postitse toteutettavan tiedoksiantomenettelyn käytettävissä olosta ja sen asianmukaisesta toteuttamisesta koko maassa. Pykälän 2 momentin mukaisesti viranomaisen voi sopia tiedoksiantomenettelyn toteuttamisesta myös muun postiyrityksen kuin yleispalvelun tarjoajan kanssa ja tällä yrityksellä tulee olla edellytykset suorittaa tiedoksiantotehtävä. Tehtävää suorittavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta siten kuin pykälän 3 momentissa säädetään.

Käytännössä postipalveluiden uudistaminen on johtanut siihen, että Verohallinnolla on tiedoksiantomenettelyä koskevia sopimuksia useiden postiyritysten kanssa. Tiedoksiantojen perille menossa on myös jonkin verran ongelmia, jotka voivat johtua siitä, että verovelvollisen osoite ei ole ajan tasalla tai postiyrityksen omista menettelyistä. Vuonna 2024 Verohallinnolle palautui 420 000 kirjettä. Tietosuoja koskevan sääntelyn mukaisesti postiyritys on henkilötietojen käsitteijän asemassa kuljettaessaan tiedoksiannot Verohallinnon toimeksiannon perusteella. Käytännössä Verohallinnolla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tosiasiallisesti puuttua niihin menettelyihin, joilla postiyritys toteuttaa tiedoksiantojen kuljettamisen. Postilaki koskee vain sitä postilähetystä, joka kuljetetaan Suomessa. Ulkomaille lähetettävä posti on postipalveludirektiivin alasta EU:n alueella mutta EU:n alueen ulkopuolella postin kuljettaminen ja jakelu perustuu vastaanottajan alueen lainsäädäntöön. Verovelvollinen itse ei voi käytännössä vaikuttaa siihen, miten hänelle osoitettu tiedoksianto käsitellään postia kuljettavassa yhtiössä.

Postitse tapahtuvan tiedoksiannon kustannukset ovat keskimäärin vuonna 2024 olleet noin 1,22 euroa postitse tapahtuvaa tiedoksiantoa kohden. Tämä sisältää kaikki postilähetysten kulut kattaen tulostuksen, kuorituksen, postilähetysten toimittamisen sekä mahdollisesti palautuvan lähetysten käsittelyn. Paperilla toimitetuista tiedoksiannoista Verohallinnolle aiheutuneet kustannukset ovat olleet vuonna 2024 yhteensä noin 17,2 miljoonaa euroa. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn vaikutuksia voidaan parhaiden arvioida sellaisen tiedoksiannon kohdalla, joka kohdistuu kaikkiin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin. Esimerkiksi esitetyt veroilmoitus annettiin tiedoksi noin viidelle miljoonalle henkilölle ja sähköisen tiedoksiannon osuus oli noin 1,2 miljoonaa. Paperilla toimitetun tiedoksiannon kustannukset olivat noin 5 miljoonaa euroa. Vastaavanlaiset kustannukset muodostuvat myös vuoden lopussa tiedoksi annettavan verokortin ja ennakoperinnän päätöksen kohdalla. Kirjepostin hinta on noussut viime vuosina ja tämän nousun arvioidaan myös jatkuvan edelleen. Viranomaispostin sähköistymisen lisääntyminen vähentää merkittävästi postitse toimitettavia tiedoksiantoja, mikä voi nostaa postilähetysten hinnan osuutta tulevaisuudessa.

Tiedoksiannon toimittaminen verovelvolliselle postitse sisältää huomattavasti enemmän tietosuoja- ja tietoturvariskejä kuin sähköinen tiedoksianto. Näin ollen tietosuojan ja tietoturvallisuuden näkökulmasta sähköisen asiointipalvelun käyttämisen edistäminen ja käyttö on perusteltua niillä verovelvollisilla, jotka käyttävät muutoinkin Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita.

2.2.2 Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyyn ehdotettavat muutokset ja niiden vaikutukset Verohallinnon tiedoksiantomenettelyyn

Valtiovarainministeriö on valmistellut ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishojelman puitteissa yleissääntelyä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta. Tämä sääntely koskisi vain luonnollisille henkilöille tapahtuvia tiedoksiantoja. Ehdotetun yleissääntelyn mukaan viranomaisten päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin henkilölle tiedoksi sähköisesti silloin, kun hän on kirjautunut Suomi.fi-tunnuksilla johonkin viranomaispalveluun. Tiedoksiantomenettelyä varten henkilölle luotaisiin automaattisesti viestinvälityspalvelutili. Henkilö voisi kuitenkin ilmoittaa milloin tahansa, että haluaa tiedoksiannot postitse, jolloin viestinvälityspalvelutili suljettaisiin. Henkilö tulisi jälleen sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hän käyttää Suomi.fi-tunnistautumista kuuden kuukauden kuluttua tästä ilmoituksesta. Henkilö voisi tämän jälkeen ilmoittaa uudelleen halustaan saada tiedoksiannot postitse. Samassa yhteydessä ehdotetaan uudistettavan myös tiedoksiantoihin liittyvää ilmoitusmenettelyä. Henkilö voisi myös tehdä valinnan siitä, että hän ei enää vastaanottaisi heräteviestiä Suomi.fi-palveluun tapahtuvasta tiedoksiannosta.

Ehdotettu sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely ei kaikilta osin täyttäisi sähköisen tiedoksiannon laajentamiselle veroasioissa asetettuja tavoitteita. Yleissääntely ei ensiksikään katkaisi yhteisöille, yhteisetuuksille ja yhtymille tapahtuvia tiedoksiantoja. Toiseksi menettelyyn jäisi luonnolliselle henkilölle mahdollisuus ilmoituksellaan lopettaa irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä kuuden kuukauden ajaksi, vaikka hän edelleen käyttäisi sähköistä tunnistautumista ja viranomaisen sähköistä asiointipalvelua. Yleissääntelyn merkittävänä riskinä voidaan pitää sitä, että moni henkilö, jolla on kyvykkyys asioida sähköisesti, käyttää Verohallinnon asiointipalvelua ja vastaanottaa siellä tiedoksiannot sähköisesti, jäisi pelkästään yleissääntelyyn perustuvan sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle.

Ehdotettu yleissääntely ei siten todennäköisesti tulisi täyttämään kirjepostin vähentämiselle ja sähköisen tiedoksiannon kattavuudelle veroasioissa asetettuja tavoitteita, kun otetaan huomioon se asiakasmäärä, joka jo nykyisin käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita. Ilman ehdotettua yleislainsäädäntöä täydentävää erityissääntelyä on riskinä, että digitaalisten palveluiden käyttämiseen kyvykkäät henkilöt käyttäisivät laajamittaisesti oikeuttaan sulkea viestinvälitystilinsä ja jäisivät pidemmäksi aikaa sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle, vaikka heillä olisi kyvykkyys käyttää ja he tosiasiallisesti myös käyttäisivät Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Jos esimerkiksi suuri joukko luonnollisista henkilöistä jättäytyisi sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle vuodenvaihteessa tai alkuvuodesta, jolloin Verohallinto lähettää henkilöille verokortit, esitetyt veroilmoitukset tai kiinteistöverotuspäätökset, tämä voisi merkittävästi estää digitalisoitumiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

2.2.3 Yhteenvedoa nykytilan arvioinnista

Verohallinnon havaintojen mukaan valtaosalla verovelvollisista kyvykkyys käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita on korkea, mutta vain osa asiointipalvelua käyttävistä on valinnut sähköisen tiedoksiantotavan. Digitaalisen asioinnin ja sähköisen tiedoksiantotavan ensisijaisuuden lisääminen tulisi kohdentaa kaikkiin niihin, jotka ovat osoittaneet kyvykkyuden ja osaamisen käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Verotusmenettely ja sen päätöksentekomenettely poikkeaa monen muun viranomaisen menettelyistä. Valtaosa verotuksen päätöksistä ja asiakirjoista tehdään ja lähetetään verovelvollisille vuosittain toistuvissa menettelyissä ja säännöllisin ajankohtina. Noin viisi miljoonaa henkilöasiakasta saa kunkin vuoden lopussa verokortin ja ennakkoperintää koskevan päätöksen seuraavan vuoden ennakkoperintää varten ja kunkin vuoden keväällä edellisen vuoden verotusta koskevan esitetytyn veroilmoituksen ja sen perusteella lasketun verotuspäätöksen. Nämä menettelyt, niiden aikataulut ja Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu ovat vakiintuneita ja verovelvollisille tuttuja, minkä vuoksi verovelvollisilla voidaan yleisesti arvioida olevan hyvät mahdolliset seurata ja saada tietoonsa verotustaan koskevat päätökset ja asiakirjat sähköisesti verrattuna sellaisiin viranomaismenettelyihin, joissa asiointi vain satunnaista.

Säännöllisten menettelyjen ohella verovelvollisella voi olla myös asioita, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin vain satunnaisesti, kuten saadun perinnön tai lahjan verotus tai huoneiston tai kiinteistön kaupan varainsiirtoverotus. Kun tällaiset tapahtumat ovat verovelvollisen kannalta merkittäviä ja ovat hänen tiedossaan, voidaan kohtuudella edellyttää, että verovelvollinen, jolla on kyvykkyys sähköiseen asiointiin, seuraa niiden verotukseen liittyviä päätöksiä ja asiakirjoja myös sähköisessä asiointipalvelussa. Verotusmenettelylle ovat lisäksi tyypillisiä varsin pitkät muutoksenhakuajat. Verotuspäätökseen voi pääsääntöisesti hakea muutosta kolmen vuoden ajan kyseisen verovuoden päättymisestä. Verovelvollinen ei näin ollen menetä oikeutta muutoksenhakuun, vaikka hän ei lue tiedoksi annettavaa päätöstä heti sen saapuessa.

Toisaalta verotusmenettelyssä on myös päätöksiä ja toimenpiteitä, joihin verovelvollisen tulee reagoida nopeammin. Tällainen on esimerkiksi oikaisuvaatimukseen annettava päätös, johon on haettava muutosta 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, sekä Verohallinnon lähettämät selvityspyynnöt ja kehotukset, joihin on vastattava niissä ilmoitetussa määräajassa. Verovelvolliselle lähetettävä heräteviesti turvaa sitä, että verovelvollinen saa myös näissä tapauksissa ajoissa tiedon päätöksestä ja asiakirjasta.

Verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksiantomenettely on ollut käytössä vuodesta 2018 alkaen. Asiakirjojen tiedoksisaannissa ja oikeusturvan toteutumisessa ei ole ilmennyt merkittäviä ongelmia niillä verovelvollisilla, jotka ovat olleet sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn laajentamiselle verotusasioissa voidaankin arvioida olevat hyvät edellytykset.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on edistää pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti digitaalisen sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevista asioista ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti.

Tavoitteena on myös edistää valtionhallinnon tuottavuusohjelman ja säästötoimien toteutumista Verohallinnon kohdalla. Paperipostin korvaaminen sähköisillä asiakirjoilla on eräs keino Verohallinnon toiminnan menojen vähentämiseksi. Esityksen tavoitteena on myös vahvistaa Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua ensisijaisena verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiantopaikkana sekä turvata salassa pidettävien verotustietojen ja niiden sisältämien henkilötietojen suojaa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto

Esityksen tavoitetta edistettäisiin lainsäädäntötoimin täydentämällä valmisteilla olevaa sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä kattavalla ja periaatteiltaan yksinkertaisella verotusta koskeva erityissääntely ei olisi yleissääntelyn kanssa päällekkäistä. Erityissääntelyn piirissä olisivat ne verovelvolliset, jotka ovat osoittaneet kyvykkyytensä käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kirjautumalla juuri tähän palveluun. Näille verovelvollisille lähetettäisiin verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat sähköisesti. Sähköiselle asioinnille vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia puolestaan olisi tarjolla niille verovelvollisille, jotka eivät pysty käyttämään Verohallinnon sähköisiä asiointipalveluja. Lainsäädäntömuutoksissa huomioitaisiin verovelvollisten oikeusturva ja yhdenvertaisuus sekä hyvän hallintoa koskevien vaatimusten toteutuminen.

Esityksessä ehdotetaan verotusmenettelylain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja veronkantolain päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa koskevien säännösten muuttamista siten, että verotusta koskevat päätökset voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti kaikille luonnollisille henkilöille, yhteisöille, yhteisetuksille ja yhtymille, jotka ovat lainsäädännön voimaantulon jälkeen käyttäneet Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua kirjautumalla asiointipalveluun. Verovelvollisen suostumus ei enää olisi sähköisen tiedoksiannon edellytys. Suostumusedellytyksen poistaminen verotusmenettelylaista ja oma-aloitteisten verojen

verotusmenettelylaista on myös edellytys sille, että Verohallinnon päätökset ja asiakirjat voidaan antaa tiedoksi uuden yleissääntelyn mukaisesti.

Verovelvollinen voisi kuitenkin milloin tahansa ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Päätökset ja muut asiakirjat lähetettäisiin verovelvolliselle tämän jälkeen kirjepostina. Jos verovelvollinen ilmoituksensa jälkeen käyttäisi Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, verovelvollinen tulisi jälleen sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin. Luonnolliselle henkilölle päätökset ja asiakirjat voitaisiin antaa sähköisesti tiedoksi myös silloin, kun verovelvollinen olisi sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavan sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä, josta säädettäisiin hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016 jäljempänä *tukipalvelulaki*). Sähköisen tiedoksiannon katsottaisiin tapahtuneen kolmantena päivänä sen jälkeen, kun päätös tai muu asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Veronkantolaissa tarkoitetun yhteenvedon tiedoksiantoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muiden Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa silloin, kun yhteenvedo annetaan tiedoksi niille luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille ja muille verovelvollisille, jotka eivät kuulu suoraan veronkantolain nojalla yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon piiriin. Yhteenvedon tiedoksiantoon näille verovelvollisille sovellettaisiin verotusmenettelylakiin ehdotettuja säännöksiä, joiden mukaan sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä olisi se, että verovelvollinen tai hänen valtuuttamansa on käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Yhteenvedo annettaisiin tiedoksi sähköisesti myös, jos verovelvolliseen sovellettaisiin viranomaisten asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa sitä koskevien yleissäännösten nojalla. Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin myös ulkomaisiin verovelvollisiin, sekä niihin verovelvollisiin, jotka suorittavat Suomeen ainoastaan arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää. Voimassa olevan sääntelyn mukaan yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piirissä olevat verovelvolliset saisivat jatkossakin yhteenvedon tiedoksi sähköisesti. Tältä osin esityksessä ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

Veronkantolain mukaisen yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon määräaika muutettaisiin vastaamaan yleistä sähköisen tiedoksiannon kolmen päivän määräaikaa. Mikäli yhteenvedoa ei voitaisi esimerkiksi teknisen esteen vuoksi antaa tiedoksi sähköisesti, katsottaisiin yhteenvedo annetun tiedoksi sähköisesti kolmantena päivänä esteen poistumisen jälkeen, eikä yhteenvedoa nykyiseen tapaan lähetettäisi postitse.

Esityksessä ehdotettu verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettely vastaisi sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavaa muutosta siltä osin, että asianosaisen suostumus ei olisi enää sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä. Ehdotetun yleislainsäädännön tavoin lähtökohtana olisi sähköinen tiedoksianto niissä tapauksissa, joissa asianosainen on osoittanut tosiasiallisen kyvykkyytensä sähköiseen asiointiin. Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttämisen katsottaisiin lähtökohtaisesti osoittavan, että verovelvollisella on kyvykkyys myös ottaa vastaan sähköisiä tiedoksiantoja Verohallinnolta tuossa palvelussa.

Tämä esitys täydentäisi ehdotettua yleistä sääntelyä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi. Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskevat yleiset tavoitteet, ehdotukset ja niiden vaikutukset on kuvattu yksityiskohtaisesti hallituksen esityksen luonnoksessa sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa

koskevaksi lainsäädännöksi, joka oli lausuntokierroksella 5.3.2025–16.4.2025.² Yleinen sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskeva sääntely koskisi yleisesti viranomaisten tiedoksiantoja. Verotuksen menettelysäännökset täydentäisivät yleislakia siten, että kaikki Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät saisivat tiedoksiannon sähköisesti, vaikka he eivät olisi yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä.

Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavasta poiketen verotusta koskevien asiakirjojen sähköinen tiedoksiantomenettely ulottuisi luonnollisten henkilöiden lisäksi myös yhteisöihin, yhteisuuksiin ja yhtymiin. Tavoitteena on, että sähköinen tiedoksiantomenettely toteutettaisiin samanlaisena kaikkien verotusta koskevien tiedoksiantojen kohdalla. Ehdotettu sääntely koskisi verotusta koskevia tiedoksiantoja, jotka toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain, veronkantolain sekä muiden verotuksen menettelysäännösten mukaisesti ja niihin liittyvää menettelyä. Veronkantolain mukaisen yhteenvedon muita Verohallinnon päätöksiä ja asiakirjoja laajempi sähköinen tiedoksianto säilytettäisiin ennallaan. Ehdotettu sääntely ei myöskään koskisi Verohallinnon muiden päätösten ja asiakirjojen, kuten yleishallinnollisten asioiden, tiedoksiantoja. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi tietopyyntöasiat, kanteluasiat sekä vahingonkorvausasiat. Näitä asioita varten Verohallinnolla ei ole nimenomaista sähköisen asioinnin palvelua.

Esityksen mukaisessa menettelyssä Verohallinto selvittäisi ennen tiedoksiantoa tietojärjestelmän kirjautumistiedoista, onko verovelvollinen käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Verohallinnolla on yksiselitteinen tieto niistä henkilöistä ja yhteisöistä, jotka ovat kirjautuneet palveluun.

Luonnollisen henkilön kohdalla tarkistettaisiin, onko hän itse kirjautunut palveluun omassa asiassaan. Yhteisön, yhteisyyden ja yhtymän kohdalla tarkistettaisiin, onko verovelvollisen laillinen edustaja tai valtuutettu kirjautunut verovelvollisen asiassa asiointipalveluun. Kirjautumisen lisäksi merkityksellistä ei olisi se, mitä toimenpiteitä asiointipalvelun käyttäjä on tehnyt asiointipalvelussa, onko hän esimerkiksi antanut veroilmoituksia vai tarkastellut verotuspäätöksiä.

Luonnollisiin henkilöihin kohdistuvasta sähköisestä tiedoksiannosta säädettäisiin paitsi tässä hallituksen esityksessä ehdotetuissa veroasioita koskevissa erityissäännöksissä, myös sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavissa yleissäännöksissä. Ehdotetut säännökset eivät olisi keskenään ristiriidassa, vaan verotuksen erityissääntely täydentäisi yleissääntelyä. Vaikka luonnollinen henkilö ei olisi yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä, voisi hän silti saada verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti, jos hän käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Ehdotettavasta yleissääntelystä poiketen tässä esityksessä ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että verovelvollinen voisi ilmoittaa tiedoksiannosta ilmoittamista varten heräteyhteystiedokseen matkapuhelinnumeron. Verohallinto lähettäisi tällöin ilmoituksen tiedoksiannosta tekstiviestinä tuohon numeroon. Tämä heräteviestin lähettämistapa täydentäisi osaltaan yleissääntelyn mukaista tiedoksiantomenettelyä.

Luonnollinen henkilö, kuolinpesä, yhteisö, yhteisöyhteisö ja yhtymä voivat käyttää hallintoasiassa asiasta tai avustajaa hallintolain 12 §:n mukaisesti. Verotusmenettelylain 26 c §:n ja oma-

² Lakimuutoshankkeen (Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, VM085:00/2024) tiedot valtioneuvoston hankesivuilla: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM085:00/2024>.

aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n mukaisesti tiedoksianto toimitetaan asiamiehelle, jos asiamies on merkitty verovelvollisen edustajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin. Tätä tiedoksiantomenettelyä ei ehdoteta muutettavaksi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että verovelvollisen verotusta koskevat asiakirjat annetaan tiedoksi asiamiehen osoitteeseen silloin, kun asiamies on merkitty verovelvollisen edustajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin. Jos luonnollisen henkilön asiamies on merkitty Verohallinnon asiakasrekisteriin ja vastaa hänen veroasioidensa hoitamisesta, asiamies voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että tämä ottaa luonnollista henkilöä koskevat tiedoksiannot vastaan sähköisesti. Tämän lisäksi verovelvollinen voi yksittäisessä asiassa, esimerkiksi oikaisuvaatimusasiassa, ilmoittaa kyseistä asiaa koskevan prosessiosoitteen, johon asiaa koskeva tiedoksianto toimitetaan. Ehdotuksen mukaisesti silloin, kun asiakas ilmoittaa yksittäisessä asiassa tätä asiaa koskevan prosessiosoitteen, tiedoksianto toimitetaan sen mukaiseen osoitteeseen.

Alaikäisen tai muun vajaavaltaisen puhevaltaa käyttää hallintolain 14 ja 15 §:n mukaisesti edunvalvoja, huoltaja tai muu laillinen edustaja. Vajaavaltaisella on kuitenkin oikeus käyttää yksinään puhevaltaa asiassa, joka koskee hänen vallitsemaansa tuloa tai varallisuutta. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä ja hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on kummallakin oikeus erikseen käyttää puhevaltaa asiassa, joka koskee alaikäisen henkilöä taikka henkilökohtaista etua tai oikeutta.

Esityksessä ehdotetussa menettelyssä viisitoista vuotta täyttänyt alaikäinen tai muu vajaavaltainen voisi tulla sähköisen tiedoksiannon piiriin silloin, kun hän itse kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiainnoin palveluihin tai hän on yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettujen yleissäännösten perusteella sähköisen tiedoksiannon piirissä. Tämä koskee sekä viisitoista vuotta täyttäneitä alaikäisiä että täysi-ikäisiä vajaavaltaisia henkilöä. Tämä on perusteltua, koska verotus koskee lähtökohtaisesti sellaisia asioita, joissa alaikäisellä ja vajaavaltaisella on puhevalta. Viisitoista vuotta täyttänyt alaikäinen ja täysi-ikäinen vajaavaltainen voi myös saada pankista vahvan tunnistamisen välineen, jolla voi tunnistautua Verohallinnon sähköisen asiainnoin palveluun. Näissä tilanteissa huoltajan tai muun vajaavaltaisesta edustavan henkilön tulisi kuitenkin valvoa vajaavaltaisen etua ja varmistaa, että alaikäisen ja muun vajaavaltaisen veroasiat tulevat hoidetuksi. Silloin, kun vajaavaltaisen edustaja on merkitty verovelvollisen edustajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin, hän voi ilmoittaa ottavansa tässä tehtävässä tiedoksiannot sähköisesti ja ilmoittaa osoitteen tiedoksiannosta tehtäviä ilmoituksia varten.

Ehdotettujen säännösten mukaan Verohallinto lähettäisi verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle taholle tiedoksiannosta ilmoituksen tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Muu sähköinen osoite voisi olla mikä tahansa tietoturvallinen paikka, jonne Verohallinto voi lähettää ilmoituksen ja joka tavoittaa verovelvollisen. Ilmoitusta ei kuitenkaan lähetettäisi, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Jos henkilöllä on käytössä tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, lähetettäisiin ilmoitus aina vähintään viestinvälityspalveluun. Verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle puhelinnumeron, sähköpostiosoitteen tai muun sähköisen osoitteen, johon haluaa ilmoituksen tiedoksiannosta. Verovelvollisella voisi olla useampia ilmoitusosoitteita ja ilmoitus voitaisiin lähettää verovelvollisen lisäksi myös taholle, jonka luonnollinen henkilö on valtuuttanut hoitamaan verotusta koskevia asioita. Kustannussyistä tiedoksiannosta tekstiviestiä käytettäisiin ensisijaisesti luonnollisen henkilön tiedoksiannoista ilmoittamisessa.

Nykysääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen ei olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyyden oikeudellinen edellytys. Tiedoksianto tapahtuisi, kun Verohallinto

tallentaa päätöksen tai muun asiakirjan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos ilmoituksen lähettäminen asetettaisiin sähköisen tiedoksiannon oikeudelliseksi edellytykseksi, edellyttäisi se sitä, että Verohallinnolla olisi tiedossa sellainen nimenomainen sähköinen tiedoksianto-osoite, johon ilmoitus lähetettäisiin. Sähköisen tiedoksianto-osoitteen ilmoittaminen ei kuitenkaan ole pakollista, mikä johtaisi siihen, että sähköinen tiedoksianto olisi verotuksessa käytännössä edelleen suostumukseen perustuvaa, jos ilmoituksen lähettäminen asetettaisiin sähköisen tiedoksiannon oikeudelliseksi edellytykseksi. Sähköinen ilmoitusosoite ei ole myöskään sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleissääntelyn mukainen vaatimus. Ilmoituksen lähettämällä olisi kuitenkin vaikutusta tiedoksiantoaikaan, jos ilmoituksen lähettämisessä on ollut tekninen este. Jos verovelvollinen on ilmoittanut Verohallinnolle sähköisen osoitteen ilmoituksen lähettämistä varten, alkaisi tiedoksianto aika vasta, kun tekninen este on poistunut ja ilmoitus tiedoksiannosta voidaan lähettää. Verohallinnolla olisi aina tieto siitä, milloin tiedoksianto on tapahtunut ja tämä täsmällinen tieto olisi käytettävissä oikaisu- ja valitusasioissa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös tiedoksiantoajankohdasta. Tiedoksiannon katsottaisiin tapahtuneen kolmantena päivänä siitä, kun päätös tai muu asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun tai ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä olisi ollut tänä aikana tekninen este, asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollisen kyky käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua voi muuttua. Lisäksi voi esiintyä tilanteita, joissa henkilö on kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun toisen avustamana, mutta hänellä itsellään ei ole todellista kyvykkyyttä vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja. Esityksessä ehdotetaan, että verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Ilmoitusta ei tarvitsisi perustella, eikä sen huomiointi otaminen edellyttäisi selvitystä esimerkiksi siitä, että verovelvollisen kyky käyttää sähköistä asiointipalvelua on myös tosiasiallisesti heikentynyt. Yhteisön, yhteisetuuden ja yhtymän kohdalla ilmoituksen voisi tehdä tätä edustava henkilö. Ilmoituksen tekeminen tarkoittaisi sitä, että ilmoituksen jälkeen päätökset ja muut asiakirjat toimitettaisiin verovelvolliselle kirjepostina. Jos verovelvollinen kirjautuisi ilmoituksen jälkeen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun uudelleen, siirtyisi hän aina välittömästi uudelleen sähköisen tiedoksiannon piiriin. Verovelvollinen voisi kuitenkin tämän jälkeen aina ilmoittaa uudelleen, että hän ei käytä sähköisen asioinnin palvelua.

Jos verovelvollinen ilmoittaisi Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, sovellettaisiin häneen sähköistä tiedoksiantoa vain silloin, kun hän on merkitynä tukipalvelulain mukaisen viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Käytännössä tämä koskisi vain luonnollisia henkilöitä.

Ehdotetut säännökset tulisivat voimaan 1.1.2026. Tämä tarkoittaisi sitä, että verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti siitä ajankohdasta alkaen, jona verovelvollinen on lain voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Luonnolliselle henkilölle tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti myös siinä tapauksessa, että hän on 1.1.2026 voimaan tulevaisi ehdotetun yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon piirissä käytettyään tukipalvelulaissa tarkoitettua tunnistuspalvelua. Lisäksi tiedoksianto voitaisiin toimittaa 1.1.2026 lukien sähköisesti myös niissä tapauksissa, joissa verovelvollinen on ennen 1.1.2026 antanut suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon ja suostumus on lain voimaan tullessa edelleen voimassa.

Esimerkkitilanteita

Esimerkki 1. Luonnollinen henkilö menee katsomaan OmaVerosta keväällä 2026, saako hän veronpalautusta. Verohallinnolle tallentuu tieto siitä, että henkilö on käyttänyt OmaVeroa. Henkilölle ilmoitetaan OmaVeron kirjautumisen yhteydessä, että hän saa tästä hetkestä alkaen verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti. Samalla häneltä kysytään sähköistä osoitetta tiedoksiannosta tehtävää ilmoitusta varten. Henkilö saisi tiedon myös siitä, että hän voi ilmoittaa Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Esimerkki 2. Luonnollista henkilöä edustava asiamies kirjautuu vuonna 2026 henkilön puolesta OmaVeron tarkastamaan veroilmoitusta. Luonnollinen henkilö ei tule sähköisen tiedoksiannon piiriin tämän kirjautumisen johdosta, koska luonnollisen henkilön kohdalla edellytetään henkilökohtaista kirjautumista.

Esimerkki 3. Yhteisöä edustava valtuutettu tai edustaja kirjautuu vuonna 2026 OmaVeron katsomaan yhteisöä koskevia verotuspäätöksiä. Verohallinnolle tallentuu tieto siitä, että yhteisö käyttää OmaVeroa ja yhteisö on tästä hetkestä alkaen verotusasioiden sähköisen tiedoksiannon piirissä. Kirjautumisen yhteydessä valtuutetulle tai edustajalle ilmoitetaan, että yhteisö on tästä hetkestä alkaen verotusasioiden sähköisen tiedoksiannon piirissä ja häntä pyydetään ilmoittamaan sähköinen osoite tiedoksiannosta tehtävää ilmoitusta varten. Tämän kirjautumisen johdosta valtuutettu tai edustaja ei siirry sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn valtuutetun tai edustajan oman henkilökohtaisen verotuksen osalta.

Esimerkki 4. Luonnollinen henkilö tai yhteisö ei halua saada Verohallinnolta sähköisiä tiedoksiantoja. Luonnollinen henkilö tai yhteisön edustaja kirjautuu OmaVeron ja ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä OmaVeroa. Ilmoituksen siitä, että ei käytä OmaVeroa, voi lähettää myös postitse. Ilmoitus saapuu 1.5.2026 ja asian käsittelyn jälkeen tiedoksiannot toimitetaan postitse. Luonnollinen henkilö tai yhteisön edustaja kirjautuu kuitenkin OmaVeron 1.7.2026. Tällöin henkilölle tai yhteisölle ilmoitetaan, että tämä on verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piirissä.

Esimerkki 5. Luonnollinen henkilö voi harjoittaa liiketoimintaa, ammattia tai maataloutta yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Uudistuvassa menettelyssä tiedoksiantomenettelyyn vaikuttaa vain henkilön oma kirjautuminen OmaVeron. Jos elinkeinonharjoittaja on antanut kirjanpitäjälleen valtuutuksen hoitaa veroasioitaan OmaVerossa, kirjanpitäjän kirjautuminen OmaVeron ei vielä tarkoita elinkeinonharjoittajan siirtymistä sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin. Sen sijaan verovelvollisen itsensä kirjautuminen OmaVeron tarkoittaa sekä henkilökohtaisten veroasioiden että liiketoimintaa koskevien veroasioiden tiedoksiantomenettelyn muuttumista sähköiseksi. Verohallinto voi tarjota verovelvolliselle ja kirjanpitäjälle mahdollisuuden merkitä OmaVeron sähköiset osoitteet tiedoksiannoista tehtäviä ilmoituksia varten siten, että kirjanpitäjä saa ilmoituksen elinkeinotoimintaan liittyvistä tiedoksiannoista.

4.1.2 Verotusta koskevan erityissääntelyn ja sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn yhteensovittamisesta

Verohallinnon asiakkaat tulisivat jatkossa sähköisen tiedoksiannon piiriin kahta kautta. Yhtäältä verovelvollinen voisi tulla yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon piiriin ja toisaalta tämä voisi tapahtua myös tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn perusteella. Kumpaankin sääntelyyn liittyy mahdollisuus kieltäytyä sähköisestä tiedoksiannosta, mutta kieltäytymisen vaikutukset ja toimet, jotka johtaisivat paluuseen sähköiseen tiedoksiantoon, eroavat sääntelyissä. Esimerkiksi tilanteissa, joissa henkilö on ilmoittanut lopettavansa Suomi.fi-viestien käytön ja siten jättäytynyt yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, tulisi hän kuitenkin veroasioissa sähköisen tiedoksiannon piiriin kirjautumalla Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, OmaVeron. Vastaavasti, jos henkilö ilmoittaisi Verohallinnolle, että hän

ei käytä OmaVeroa, Verohallinnon päätökset ja muut asiakirjat lähetettäisiin hänelle postitse. Jos hän kuitenkin kirjautuisi jonkin muun viranomaisen sähköiseen asiointipalveluun Suomi.fi-tunnistuksen avulla, tulisi hän yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon piiriin. Tällöinkin hänellä olisi mahdollisuus tuki kieltäytyä yleissääntelyn mukaisesti sähköisestä tiedoksiannosta.

Kun henkilö kirjautuu Suomi.fi-tunnistuspalvelua käyttäen viranomaisen sähköiseen asiointipalveluun ensimmäistä kertaa, saisi hän sähköistä tiedoksiantoa koskevan ehdotetun yleislain mukaisesti tiedon siitä, että hän saa jatkossa kaikki viranomaistiedoksiannot sähköisesti ja että hänelle otetaan käyttöön Suomi.fi-viestit-palvelu. Henkilö saisi myös tiedon mahdollisuudesta irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä. Hän saisi tiedon myös siitä, että irtautuessaan sähköisestä tiedoksiannosta Suomi.fi-kirjautumisen käyttäminen seuraavan kuuden kuukauden aikana ei vaikuttaisi hänen asiakirjojensa tiedoksiantotapaan. Jos henkilö käyttäisi Suomi.fi-kirjautumista Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tunnistautumisen, saisi hän kuitenkin tiedon siitä, että käyttäessään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua hän saisi kaikki verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti riippumatta siitä, onko hänellä Suomi.fi-viestit käytössä.

Esimerkiksi, jos luonnollinen henkilö on ilmoittanut Suomi.fi-palvelussa, ettei ota vastaan sähköisiä tiedoksiantoja, Suomi.fi-tunnistuspalveluun kirjautuminen seuraavan kuuden kuukauden aikana ei palauta häntä yleissääntelyn mukaiseen sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn. Jos henkilö kuitenkin kirjautuu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ennen kuuden kuukauden ajan kulumista, saa hän tämän jälkeen verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti, vaikka hän ei olisi ehdotetun yleislain mukaisen sähköisen tiedoksiannon piirissä. Verohallinto tiedottaa henkilöä kirjautumisen vaikutuksista tiedoksiantotapaan sillä hetkellä, kun hän kirjautuu Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun. Hänelle kerrotaan siitä, että hän saa jatkossa verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti, vaikka hän ei ole ehdotetun yleislain mukaisen sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä. Henkilö saa lisäksi tiedon siitä, että hän voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, jolloin hän saa tämän ilmoituksen käsittelyn jälkeen tiedoksiannot Verohallinnolta postitse. Verohallinnolle annettu ilmoitus siitä, että henkilö ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, on voimassa niin pitkään, kunnes henkilö kirjautuu taas käyttämään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Edellä kuvatussa tilanteessa Verohallinnon ja Suomi.fi-palveluiden tuottaman informaation on oltava selkeää ja ymmärrettävää, jotta henkilö ymmärtää, mikä vaikutus sähköisten palveluiden käyttämisellä on hänen tiedoksiantoihinsa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon ei olisi vaikutusta verotuottoihin.

Esityksellä tavoitellaan postituskustannusten pienentymistä ja siten kustannussäästöjä Verohallinnolle. Verohallinnon toimintamäärärahoja on leikattu vuodesta 2025 alkaen osana valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa hallitusohjelmaan sekä hallituksen vuoden 2024 kehysriihessä ja vuoden 2025 puoliväliriihessä tekemiin päätöksiin perustuen. Määrärahavähennykset on tehty osana valtion talousarviota ja julkisen talouden suunnitelmaa koskevia päätöksiä. Tällä esityksellä mahdollistetaan Verohallinnolle muiden säästötoimenpiteiden ohella

toimintamenosäästöjen saavuttaminen. Tämän esityksen johdosta Verohallinnon toimintamenomäärärahoihin ei tehdä muutoksia.

Esityksen vaikutuksia Verohallinnon postituskustannuksiin ja tästä aiheutuvia kustannussäästöjä kuvataan tarkemmin esityksen jaksossa 4.2.4.

4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille

Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset sekä oikeusturvavaikutukset

Esityksessä säädettäisiin verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta silloin, kun verovelvollinen käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Kirjautumisen jälkeen Verohallinto ei lähettäisi verovelvolliselle paperipostia, vaan verotusta koskevat tiedoksiannot olisivat vain sähköisiä. Koska tällä tavoin laajennetaan sellaisten henkilöiden osuutta, jotka vastaanottavat Verohallinnon tiedoksiannot sähköisesti kirjepostin sijaan, lakiesityksellä voidaan arvioida olevan yhdenvertaisuusvaikutuksia erityisesti luonnollisiin henkilöihin.

Yhdenvertaisuusvaikutukset painottuisivat niin verovelvollisiin, jotka käyttävät Verohallinnon sähköisen asiointipalvelua ja jotka ehdotuksen mukaisesti saisivat verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti kirjepostin asemesta. Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia niihin verovelvollisiin, jotka ovat jo tähän mennessä vastaanottaneet suostumuksenvaraisesti verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti. Esityksessä ehdotettu tiedoksianto koskeva ilmoitusmenettely vaikuttaisi kuitenkin myönteisesti myös niihin verovelvollisiin, jotka ovat jo nykytilassa käyttäneet sähköistä tiedoksiantoa. Nämä verovelvolliset voisivat saada tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen halutessaan jatkossa myös tekstiviestinä puhelimeen.

Sähköisen tiedoksiantomenettelyn laajentamisella ei olisi välittömiä vaikutuksia niihin verovelvollisiin, jotka eivät nykyisin eivätkä jatkossa käytä lainkaan Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, koska erityissääntelyn mukaan tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti vain silloin, kun verovelvollinen käyttää mainittua palvelua. Ne, jotka eivät käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua saisivat edelleenkin tiedoksiantonsa kirjepostina. Koska verotusasiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovellettaisiin erityissääntelyn ohella yleissäännöksiä, myös nämä asiakkaat voisivat kuitenkin tulla verotusta koskevien asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin sähköistä tiedoksiantoa koskevien yleissäännösten perusteella.

Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun kirjautuminen edellyttää vahvan sähköisen tunnistusvälineen käyttämistä. Tämä tarkoittaisi sitä, että sähköisen tiedoksiannon piirissä ovat vain sellaiset asiakkaat, joilla on käytössään Suomi.fi-tunnistamiseen kelpaava sähköisen tunnistamisen väline. Vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmän käyttäminen Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa takaa sen, että verotusta koskevat asiakirjat tiedot ovat suojattuja väärinkäytöksiltä. Vahvan sähköisen tunnistamisen edellytys tarkoittaa kuitenkin sitä, että henkilö ei voi hyödyntää palvelua eikä sähköistä tiedoksiantoa, jos hänellä ei ole vahvan sähköisen tunnistamisen välinettä käytössään. Tällä voi olla vaikutuksia henkilöiden yhdenvertaisuuteen.

Esityksellä voidaan arvioida olevan positiivisia yhdenvertaisuusvaikutuksia niille henkilöille ja yhteisöille, joille kirjetiedoksianto soveltuu nykyisin heikosti ja joilla on kyky käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Sähköinen tiedoksiantomenettely vähentää myös kirjelähetysten toimittamisessa sattuvien virheiden vaikutuksia. Tiedoksiannon ilmoitusmenettely taas lisää henkilöiden ja yhteisöjen oikeusturvaa. Sähköinen tiedoksiantomenettely voi myös helpottaa haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden pääsyä verotusta koskeviin tiedoksiantoihin.

Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelut ovat saavutettavuutta koskevan sääntelyn mukaisia, jolloin tiedoksi annettavat asiakirjat ovat saavutettavissa erilaisin apuvälinein. Verotusta koskevat asiakirjat ovat myös aina saatavilla Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa, jolloin niihin on mahdollista päästä paikasta riippumatta. Tiedoksianto koskevan ilmoituksen lähettäminen varmistaa sitä, että päätökset ja muut asiakirjat tulevat verovelvollisen tietoon, ja vahvistaa siten verovelvollisten oikeusturvaa.

Esityksen sisältämät yhdenvertaisuuteen vaikuttavat riskit liittyvät Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautuvan verovelvollisen tosiasialliseen mahdollisuuteen vastaanottaa tiedoksiannot vain sähköisesti ja siten päästä käsiksi hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeviin verotuspäätöksiin ja muihin asiakirjoihin. Sähköisen tiedoksiannon kytkeminen Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöön rajaa suurelta osin sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle ne verovelvolliset, joilla ei ole digivalmiuksia, koska tällaiset verovelvolliset eivät todennäköisesti kirjaudu näihin palveluihin. On kuitenkin mahdollista, että veroasioiden sähköisen tiedoksiantomenettelyyn siirtyy myös alemman digikyvyyden omaavia henkilöitä. Verotuksessa suuri osa tiedoksiannoista tapahtuu säännöllisesti ja verotuksen määräpäivistä tiedotetaan yleisesti, jolloin alemman digikyvyyden omaava henkilö voi reagoida ja olla yhteydessä Verohallintoon irtautuakseen sähköisestä tiedoksiannosta tai pyytääkseen asiakirjoja muutoin kuin sähköisesti.

Oikeusturvan osalta sähköinen tiedoksiantomenettely sisältää riskin siitä, että henkilö ei ymmärrä sähköisiin tiedoksiantoihin siirtymisen merkitystä. Myös se, että veroasioissa henkilö voi kuulua sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin paitsi tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn myös sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavan yleissääntelyn perusteella, voi aiheuttaa epäselvyyttä Verohallinnon henkilöasiakkaille. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on keskeistä, että hänellä on tiedossa, mitä tiedoksiantomenettelyä häneen sovelletaan. Oikeusturvan varmistamisen kannalta keskeinen merkitys on tehokkaalla tiedottamisella, joka tosiasiallisesti tavoittaa verovelvollisen.

Oikeusturvaa ja hyvää hallintoa edistäisi verovelvollisen oikeus saada sähköinen ilmoitus tiedoksiannosta esimerkiksi tekstiviestinä matkapuhelinnumeroon tai muuten sähköisesti. Ehdotuksen mukaisesti Verohallinto lähettäisi tiedoksiannosta heräteviestin asiakkaan Suomi.fi-viestintäpalveluun, tekstiviestinä asiakkaan Verohallinnolle ilmoitusta varten ilmoittamaan puhelinnumeroon tai asiakkaan tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitus lähetettäisiin, jos asiakas on antanut tällaisen osoitteen Verohallinnolle. Ilmoituksen lähettäminen ei olisi tiedoksiannon oikeudellinen edellytys ja tiedoksianto aika laskettaiisiin tiedoksi annettavan asiakirjan tallentamisesta Verohallinnon asiointipalveluun. Tiedoksiantojen jättäminen vaikuttaisi kuitenkin se, jos ilmoitusta ei olisi teknisistä syistä mahdollista lähettää. Asiakasta kehoitettaisiin aina antamaan sähköinen yhteystieto, koska tämä tehostaa tiedoksiantomenettelyä. Käytännössä ilmoitus tiedoksiannosta voidaan lähettää myös useampaan sähköiseen osoitteeseen, kuten esimerkiksi sähköpostiosoitteeseen verovelvollisen niin tahtoen. Asiakkaalla voisi olla mahdollista ilmoittaa ilmoitusosoitteita myös verolajikohtaisesti, millä olisi merkitystä erityisesti yhteisöille. Tekstiviesti lähetettäisiin kustannussyistä kuitenkin vain yhteen puhelinnumeroon.

Esityksessä on myös huomioitu se, että kyvykkyys käyttää sähköisen asioinnin palveluita voi muuttua esimerkiksi sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi ja johtaa siihen, että henkilöllä ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä asiointipalveluita ja ottaa tiedoksiantoja vastaan sähköisesti. Asiakkaalla olisi tällöin mahdollisuus irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä ja ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei enää käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita. Verovelvollinen voisi tehdä tämän ilmoituksen sähköisesti tai muutoin vapaamuotoisesti.

Verohallinnon toteuttama tiedottaminen ja informointi parantavat henkilön mahdollisuuksia tiedostaa muutos ja varautua siihen, ettei verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen tiedoksianto jatkossa tapahdu postitse. Erityisen olennaista on verovelvollisen kattava informointi siinä vaiheessa, kun hän kirjautuu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sellaisessa roolissa, mikä johtaa sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtymiseen. Verohallinto voi myös ottaa sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtymisen huomioon yleisesti tiedottaessaan esimerkiksi esitetyt veroilmoituksen tarkistamisesta ja kiinteistöverotuksen määräpäivistä.

Verotuksessa on pitkät muutoksenhakuajat eikä henkilö menetä oikeuksiaan, vaikka hän ei reagoisi verotukseen esimerkiksi esitetyt veroilmoituksen jättämisen määräpäivänä. On kuitenkin mahdollista, että joissain asioissa esimerkiksi kuulemiskirje edellyttää reagointia lyhyessäkin ajassa. On myös mahdollista, että verovelvolliselle tulee seuraamuksia, kuten esimerkiksi veronkorotus, arvioverotus tai viivästysseuraamus, jotka hän olisi voinut välttää reagoimalla tiedoksiantoihin. Verohallinnon on kuitenkin viestinnän keinoin ja asiakasta informoimalla muistutettava, että sähköisesti toimivan verovelvollisen tulisi ilmoittaa ajantasainen sähköinen osoite ilmoituksia varten ja käydä asiointipalvelussa lukemassa tiedoksiannot. Oikeusturvan kannalta on myös merkityksellistä, että Verohallinnon asiointipalvelussa on kaikkien verovelvollisten verotusta koskevat asiakirjat riippumatta siitä, onko verovelvollinen sähköisen tiedoksiannon piirissä vai ei. Asiakirjat säilyvät palvelussa, vaikka verovelvollinen irtautuisi sähköisestä tiedoksiannosta. Asiakirjat ovat siten saatavilla sähköisesti, jos verovelvollinen palaa käyttämään sähköisen asiointin palveluita. Tällöin verovelvollinen myös siirtyy takaisin sähköisen tiedoksiannon piiriin ja saa asiasta informaatiota, mutta hänellä on edelleen mahdollisuus myös uudestaan ilmoittaa, että ei käytä sähköisen asiointin palvelua.

Verotusta koskevien asioiden sähköinen tiedoksianto tapahtuu Verohallinnon sähköisen asiointin palvelussa. Palvelussa on toteutettu digitaalisten palveluiden tarjoamisesta annetun lain (306/2019) mukaiset vaatimukset digitaalisten palveluiden saavutettavuusmääräysten mukaisuudesta ja palvelu on saatavilla kaikille.

Vaikutukset kielellisiin oikeuksiin

Kirjepostiin nähden itse sähköisten tiedoksiantojen kielen lisäksi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun, OmaVeron, käyttökielellä on korostunut merkitys sekä kielellisten oikeuksien toteutumiselle että sähköisten tiedoksiantojen tehokkuudelle. Nykyisin OmaVero-palvelua on mahdollista käyttää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Verohallintoon sovelletaan kielilakia (423/2003) sekä saamen kielilakia (1086/2003), jotka edellyttävät viranomaisten palvelujen tarjoamista kansalliskielillä ja saamen kielillä. Lakiesityksessä ei muutettaisi kielilain taikka saamen kielilain soveltamisalaa taikka muutenkaan säädettäisi kansalaisten kielellisten oikeuksien kaventamisesta. Siten lakiesityksen muutokset eivät muodollisesti heikentäisi kansalaisten kielellisiä oikeuksia. Jos OmaVero-palvelun tarjonta eri kielillä olisi kuitenkin puutteellinen, voisi tämä tosiasiallisesti heikentää kielellisten oikeuksien toteutumista, kun OmaVero-palvelussa päätökset ja asiakirjat tiedoksi saavien kansalaisten piiri laajenisi huomattavasti tämän esityksen ja ehdotetun yleissääntelyn myötä. Esimerkiksi, jos OmaVero-palvelun käyttäjän informointi lakiesityksen aiheuttamista muutoksista saamen kielillä olisi puutteellista, voisi se heikentää näitä äidinkielenään puhuvien ja sähköisen tiedoksiannon piiriin tulevien oikeutta asioida viranomaisten kanssa omalla kielellään. Se voisi mahdollisesti heikentää myös näiden henkilöiden oikeusturvan toteutumista, jos henkilö ei osaa riittävästi myöskään suomen kieltä ymmärtääkseen muutosten merkityksen.

Tällä hetkellä OmaVero-palvelun käyttöliittymää ei ole toteutettu saamen kielillä. Verohallinto tarjoaa kuitenkin saamenkielistä palvelua tai tulkkausta kaikille saamelaisille, jotka ilmaisevat

haluavansa käyttää Verohallinnossa asioidessaan saamen kieltä, minkä lisäksi Verohallinnon verkkosivuilla on julkaistu muun ohella keskeisiin OmaVero-palvelun toiminnallisuuksiin liittyviä ohjeita. Sähköisen tiedoksiannon laajentamista koskevan lainsäädännön voimaantuloon mennessä saamenkielisille käyttäjille asetetaan saataville palvelua ja sen käyttöä koskevaa saamenkielistä tiedotusta ja käyttöohjeistusta. Saamenkielisiä käyttäjiä tullaan informoimaan tämän lakiesityksen ja yleissääntelyä koskevan ehdotuksen aiheuttamista muutoksista.

Vaikutukset alaikäisiin

Ehdotuksen mukaisesti Verohallinto toimittaisi sähköisen tiedoksiannon kaikille viisitoista vuotta täyttäneille henkilöille, jotka ovat kirjautuneet Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun omalla henkilökohtaisella vahvalla tunnistusvälineellä. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi huoltajan kirjautuessa palveluun edustaessaan lasta, lapsi ei tämän vuoksi siirtyisi sähköisen tiedoksiannon asiakkaaksi. Jos huoltaja on rekisteröity Verohallinnon asiakasrekisteriin lapsen asianhoitajaksi, huoltaja voisi ilmoittaa, että hän ottaa tiedoksiannot vastaan sähköisesti tässä asianhoitajaroolissa.

Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaisesti lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Hallintolain 14 §:n mukaisesti vajaanlaisella on oikeus käyttää yksinään puhevaltaa asiassa, joka koskee hänen vallitsemaansa tuloa tai varallisuutta. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä on joka tapauksessa rinnakkainen puhevalta alaikäisen henkilöä taikka henkilökohtaista etua tai oikeutta koskevassa asiassa. Verotus koskee pääasiassa taloudellista toimintaa. Viisitoista vuotta täyttänyt saa tehdä työsopimuksen ja Verohallinto lähettää viisitoista vuotta täyttäneille verokortin. Viisitoista vuotta täyttänyt henkilö voi myös saada pankista vahvan tunnistamisen välineen, jolla hän voi kirjautua itse Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun.

Vaikutukset yhteisöihin, yhteisetyksiin ja yhtymiin

Ehdotettu sähköinen tiedoksiantomenettely koskee luonnollisten henkilöiden lisäksi yhteisöjä, yhteisetyksiä ja yhtymiä. Sähköinen tiedoksianto toimitettaisiin yhteisöille, yhteisetyksille ja yhtymille, jos niiden puolesta on kirjaututtu Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun.

Yhteisöillä, yhteisetyksillä ja yhtymillä on yleisesti korkea kyvykkyys asioida sähköisesti Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluissa. Yhteisöille, yhteisetyksille ja yhtymille on myös säädetty velvoite sähköiseen ilmoittamiseen. Paperipostin vastaanottaminen ei todennäköisesti johdu siitä, että sähköinen tiedoksianto ei tavoita verovelvollista, vaan siitä, että paperilla saapuvan tiedoksiannon käsittely on vakiintunutta ja sähköisen tiedoksiannon käsittely vaatisi uudenlaisia menettelyitä. Verohallinto on kehittänyt sähköisen tiedoksiannon menettelyitä siten, että ilmoituksia tiedoksiannoista voidaan lähettää verolajikohtaisesti eri sähköisiin osoitteisiin. Näin verovelvollinen voi paremmin hallita verotukseen liittyviä tiedoksiantoja.

Muut yritysvaikutukset

Esityksellä on vaikutuksia myös postipalvelua tarjoaviin yrityksiin. Sähköisten tiedoksiantojen lisääntyessä verotusta koskevat paperikirjeet vähenisivät merkittävästi. Esityksellä on merkitystä myös niihin yrityksiin, jotka ovat tuottaneet Verohallinnolle palveluita paperipostin tulostamisessa ja kuoriin laittamisessa Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 b §:n mukaisesti. Sähköisten tiedoksiantojen lisääntyminen vähentää merkittävästi paperin tulostus- ja kuoritus-tarpeita.

4.2.3 Tietoyhteiskunta- ja tietosuojavaikutukset

Ehdotettu tiedoksiantomenettely ei muuttaisi verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä käsittelyä. Verotuspäätökset ja muut verotusta koskevat asiakirjat olisivat asiakkaiden saatavilla edelleen Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa. Menettely korostaisi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun merkitystä verotusta koskevien asioiden ja asiakirjojen ensisijaisena paikkana. Ehdotetun menettelyn johdosta Verohallinto lähettäisi vähemmän asiakirjoja postitse. Tällä olisi merkitystä henkilötietojen suojaamisen näkökulmasta, koska mahdollisia virheitä paperiasiakirjojen käsittelyssä tapahtuisi vähemmän.

4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Verohallinnolle syntyisi suora taloudellista säästöä, kun Verohallinnon paperiset tiedoksiannot korvautuisivat jatkossa merkittävässä määrin sähköisellä tiedoksiannolla, joka tapahtuisi Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa. Sähköinen tiedoksiantomenettely säästäisi kuluissa noin 1,22 euroa paperilla toimitettua tiedoksiantoa kohden (vuoden 2024 hintataso). Suorien säästöjen lisäksi esityksellä hillitään julkisen hallinnon kirjepostitukseen liittyvien kustannusten kasvua. Kirjepostitukseen liittyvien kustannusten nousu aiheutuu postituskustannuksiin liittyvistä maksukorotuksista, joiden voidaan arvioida jatkavan kasvuaan noin 10–20 prosentilla tulevinakin vuosina.

Suorien taloudellisten säästöjen toteutumiseen vaikuttaa se, kuinka moni Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua käyttävästä asiakkaasta tulee ilmoittamaan, että ei käytä sähköistä palvelua ja tosiasiallisesti lopettaa Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käytön. Palvelun käyttöaste on kuitenkin tällä hetkellä korkea ja käyttö on vakiintunutta. Ennakointi on tältä osin vaikeaa, mutta olettamana on se, että pääsääntöisesti palvelua käyttävät asiakkaat ottaisivat jatkossa tiedoksiannot vastaan sähköisesti ja pysyisivät sähköisen tiedoksiannon piirissä niin pitkään kuin heillä on kyvykkyys käyttää sähköisen asioinnin palveluita.

Verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon lisääntymisestä syntyviä säästöjä vähentäisivät jonkin verran kustannukset, jotka syntyvät tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettämisestä tekstiviestinä. Tekstiviestin kustannukset ovat tällä hetkellä 0,04 euroa viestiltä. Kustannusten määrä olisi riippuvainen siitä, kuinka moni sähköisen tiedoksiannon piiriin tulevista velvollisesta valitsee ilmoitustavaksi tekstiviestin.

Sähköisen tiedoksiannon laajentamisella tavoitellaan noin 10 miljoonan euron vuotuisia säästöjä Verohallinnon toimintamenoihin. Arvio kustannussäästöjen määrästä on kokonaisuus, joka sisältää sekä sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn että tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn vaikutukset sähköisen tiedoksiannon lisääntymiseen. Tämän esityksen ja yleissääntelyn osuuksia säästöjen yhteismäärästä ei ole mahdollista erotella. Sellaisten henkilöiden määrää on vaikea arvioida, jotka käyttävät hyväkseen mahdollisuutta jättäytyä yleissääntelyn sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, mutta jotka käyttävät OmaVeroa ja tulevat siten sähköisen tiedoksiannon piiriin veroasioissa.

Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua on esimerkiksi vuonna 2024 käyttänyt noin 3,5 miljoonaa henkilöä ja heistä nykyisen sähköisen tiedoksiannon piirissä on noin 1,5 miljoonaa henkilöä. Jos esityksen mukaisella menettelyllä kaikki Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät olisivat sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä, paperipostilla toimitettavat tiedoksiannot vähenisivät noin 2 miljoonan verovelvollisen osalta. Esimerkiksi 2 miljoonan paperitiedoksiannon väheneminen säästäisi noin 2,4 miljoonaa euroa kaikille verovelvollisille luonnollisille henkilöille tiedoksi annettavien esitätettyjen veroilmoitusten ja vuoden lopussa toimitettavien verokorttien postituskustannuksia. Sähköisen tiedoksiannon lisääminen verokortin ja

esitetyt veroilmoituksen osalta kattaisi noin puolet edellä mainitusta säästötavoitteesta. Loput säästötavoitteista voitaisiin saavuttaa, jos myös muut tiedoksiannot tapahtuisivat sähköisesti vähintään 65 prosentille verovelvollisista. Jos nykyiset Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät olisivat sähköisen tiedoksiannon piirissä, se kattaisi noin 65 prosenttia verovelvollisista luonnollisista henkilöistä. Tavoitteena on lisätä Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöä viestinnän keinoin. Verotukseen liittyviä päätöksiä ja muita asiakirjoja annettaisiin tiedoksi sähköisesti tässä esityksessä ehdotettujen erityissäännösten lisäksi myös ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien yleissäännösten mukaisessa menettelyssä. Edellä mainitun kokonaissäästön arvioidaan muodostuvan näiden menettelyjen käyttöönoton yhteisvaikutuksena.

Verohallinto voisi jatkossa yhä useammin hyödyntää sähköistä tiedoksiantotapaa postitse toteutettavan menettelyn sijaan, millä arvioidaan olevan toimintaa tehostavia vaikutuksia. Esimerkiksi virheellisten osoitetietojen vuoksi palautuvan kirjepostin määrä on Verohallinnossa merkittävä, mikä on aiheuttanut paljon selvittelytyötä. Sähköisten tiedoksiantojen kohdalla vastaavan selvitystyön määrän arvioidaan olevan vähäisempi. Sähköisten tiedoksiantojen hyödyntämisen paperikirjeiden sijaan arvioidaan myös vähentävän viiveisiin liittyviä asiakasyhteydenottoja. Toisaalta myös sähköisiin tiedoksiantoihin voi liittyä hallinnon asiakkaan tavoittamiseen liittyviä haasteita, josta voi seurata selvittelytyötä Verohallinnolle.

Myös viranomaisten hallinnollisen taakan sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä arvioidaan keventyvän, kun jatkossa sähköisen tiedoksiannon hyödyntäminen ei enää useimmissa tapauksissa edellyttäisi asianosaisen suostumuksen hankkimista.

Tässä esityksessä ja yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettujen sähköisen tiedoksiantomenettelyjen muutosten toteuttamisesta Verohallinnon tietojärjestelmään ja sähköiseen asiointipalveluun arvioidaan aiheutuvan investointimenoja ja vuotuisia ylläpitokustannuksia, jotka arvioidaan määrältään vähäisiksi. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn muutosten arvioidaan lisäävän Verohallinnon asiakaspalvelu- ja neuvontatyötä, mistä aiheutuu vähäisiä kustannuksia erityisesti siirtymävaiheessa. Työmäärän lisäyksen arvioidaan olevan suurimmillaan uuden menettelyn käyttöönottovaiheessa 2026. Muutokset edellyttävät myös Verohallinnon ohjeistusta ja virkailijoiden kouluttamista.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen nykytilan varaan

Sähköistä tiedoksiantoa koskevan sääntelyn jättäminen verotuksen nykyisen erityissääntelyn varaan tarkoittaisi sitä, että veroasioissa sähköisen tiedoksiannon käyttäminen perustuisi jatkossakin verovelvollisen antamaan suostumukseen. Tällöin ei voitaisi saavuttaa sähköisen asiointin laajentamiselle asetettuja tavoitteita. Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotetaan lisäksi luovuttavaksi nykyisestä menettelystä, jossa luonnolliset henkilöt antavat suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon sähköisen asiointin tukipalvelussa (Suomi.fi). Tällöin veroasioita varten luonnollisten henkilöiden antamien suostumusten hallinnointi tulisi järjestää uudella tavoin. Tätä ei voitaisi pitää tarkoituksenmukaisena.

5.1.2 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen ehdotetun yleislainsäädännön varaan

Valmistelun aikana on arvioitu mallia, jossa verotuksen nykyinen sähköistä tiedoksiantoa koskeva erityissääntely kumottaisiin ja myös veroasioissa sovellettaisiin sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettua yleissääntelyä. Sähköisen

tiedoksiantomenettelyn piirissä olisivat tällöin vain luonnolliset henkilöt, kun taas yhteisöt, yhteisetuudet, yhtymät ja kuolinpesät jäisivät sen ulkopuolelle. Tätä vaihtoehtoa ei voida pitää perusteltuna, koska sen avulla ei saavutettaisi sähköisen asioinnin laajentamiselle asetettuja tavoitteita. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle rajautuisi sellaisia verovelvollisryhmiä, joilla on oletusarvoisesti hyvät valmiudet ottaa tiedoksiannot vastaan sähköisesti.

5.1.3 Erityissääntelyn rajoittaminen muihin kuin luonnollisiin henkilöihin

Esityksen valmistelun aikana on myös arvioitu mallia, jossa luonnollisiin henkilöihin sovellettava tiedoksiantomenettely jätettäisiin yleissääntelyn varaan ja verotuksen erityissääntely koskisi vain muille verovelvollisryhmille tapahtuvia tiedoksiantoja. Tämä ratkaisutapa tarkoittaisi sitä, että verotuksen tiedoksiantomenettelyt poikkeaisivat merkittävästi eri verovelvollisryhmillä, vaikka päätöksiä ja muita asiakirjoja käsitellään OmaVero-palvelussa samalla tavalla. Tällaista epäyhtenäisyyttä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, vaan tavoitteena tulisi olla mahdollisimman yksinkertaiset ja yhtenäiset menettelyt veroasioissa. Tällä vaihtoehdolla ei myöskään saavutettaisi sähköisen tiedoksiannon laajentamiselle asetettuja säästötavoitteita. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle jäisi todennäköisesti suuri määrä luonnollisia henkilöitä, jotka käyttämällä OmaVero-palvelua osoittavat kyvykkyytensä myös vastaanottaa tiedoksiannot sähköisesti.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Valmistelun aikana ei ole erikseen selvitelty verotuspäätösten tiedoksiantomenettelyjä muissa maissa. Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä on tarkasteltu viranomaisten lähettämien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Virossa. Tavanomaista on, että sähköinen tiedoksianto on mahdollista kattavasti erilaisissa hallintoasioissa. Sähköinen tiedoksianto voi olla mahdollinen joko asianosaisen suostumuksella (Ruotsi ja Norja) tai ilman asianosaisen suostumusta (Tanska).

6 Lausuntopalaute

[täydennetään lausuntokierroksen jälkeen]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki verotusmenettelystä

26 c §. Tiedoksianto. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin säännös verovelvollisen suostumuksesta sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä. Ehdotetun 4 momentin mukaan päätös ja asiakirja voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti 15 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on vähintään kerran kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sekä yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun vähintään kerran.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin lisäksi, että päätökset ja asiakirjat voitaisiin antaa luonnolliselle henkilölle tiedoksi sähköisesti myös, jos hän on merkittynä tukipalvelulain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Tällöin päätökset ja asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti myös siinä tapauksessa, että luonnollinen henkilö ei olisi kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Säännöksellä varmistettaisiin, että yleissääntelyn mukaista sähköistä tiedoksiantoa voitaisiin soveltaa Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin nykyiseen tapaan, että ehdotettujen edellytysten täytyessä Verohallinto voi toimittaa tiedoksiannon sähköisesti. Vaikka sähköisen tiedoksiannon edellytykset sinänsä täytyisivät, Verohallinto voisi tarvittaessa toimittaa päätöksen tai muun asiakirjan tiedoksi muulla tavoin kuin sähköisesti eli käytännössä kirjepostina. Verohallinto voisi varautua lähettämään kirjepostia myös, jos sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä on todennäköinen pitkäaikainen häiriö, joka esimerkiksi estäisi päätösten ja muiden asiakirjojen tallentamisen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tai estäisi pääsyn sinne.

Ehdotetussa 4 momentissa todettaisiin myös, että luonnollista henkilöä edustava asiamies voisi ilmoittaa ottavansa verovelvollisen verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti. Säännös koskisi niitä tilanteita, joissa luonnolliselle henkilölle on merkitty asiamies Verohallinnon asiakasrekisteriin. Ilman tätä säännöstä sähköisen tiedoksiannon piirissä olevan verovelvollisen luonnollisen henkilön verotusta koskevat tiedoksiannot toimitettaisiin paperipostina asiamiehelle, eikä sähköinen tiedoksianto olisi lainkaan mahdollinen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin sähköistä tiedoksiantoa koskevasta ilmoituksesta. Verohallinto lähettäisi tiedoksiannosta ilmoituksen, jos verovelvollinen on antanut tätä tarkoitusta varten sähköisen osoitteen, johon ilmoitus lähetetään. Jos luonnollisella henkilöllä on tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössään, lähetettäisiin ilmoitus aina sinne. Verohallinnolle ilmoitettava sähköisen osoite voisi olla esimerkiksi sähköpostiosoite, puhelinnumero tai muu sähköinen paikka, johon ilmoituksen voi lähettää. Lähtökohtana olisi, että ilmoitusosoitteita olisi yksi, mutta verovelvollisella olisi mahdollisuus saada Verohallinnolta ilmoitus tiedoksiannosta myös hänen Verohallinnolle suoraan ilmoittamaan osoitteeseensa, vaikka hänellä olisi käytössään Suomi.fi-viestitpalvelu. Tämä tarkoittaisi sitä, että verovelvollinen voisi saada samasta tiedoksiannosta kaksi eri ilmoitusta esimerkiksi Suomi.fi-viestit-palvelun kautta sähköpostitse ja Verohallinnon lähettämällä tekstiviestillä puhelimeen.

Verohallinto voisi esimerkiksi tarjota lisäksi mahdollisuuden antaa ilmoitusosoite myös verovelvollisen valtuutetun osalta sekä verolajikohtaisen ilmoitusosoitteen silloin, kun se olisi asioinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Jos Verohallinnolla ei olisi sähköistä osoitetta ilmoitusta varten, Verohallinto ei lähettäisi ilmoitusta tiedoksiannosta. Jos ilmoitusosoitteeksi olisi annettu puhelinnumero, lähettäisi Verohallinto ilmoituksen tekstiviestinä. Nykyisestä sääntelystä poiketen sähköisestä tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen ei olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyyden oikeudellinen edellytys.

Pykälään lisättävässä uudessa 6 momentissa säädettäisiin sähköisen tiedoksiannon ajankohdasta. Asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nykyisestä sääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettämisellä ei olisi merkitystä laskettaessa sitä, milloin tiedoksianto on tapahtunut. Jos ilmoituksen lähettäminen ei ole mahdollista Verohallinnossa olevan teknisen esteen vuoksi, tapahtuu tiedoksianto kuitenkin vasta, kun ilmoituksen lähettäminen on teknisesti mahdollista. Nykyistä sääntelyä vastaavasti tiedoksiantoaikaa laskettaessa otettaisiin huomioon tietojärjestelmähäiriön mahdollisuus siten, että jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun on ollut este asiakirjan palveluun tallentamisesta laskettavan kolmen päivän aikana, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Pykälään lisättävässä uudessa 7 momentissa säädettäisiin verovelvollisen oikeudesta ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Ilmoituksen tekemisen jälkeen verotusta koskevat asiakirjat annettaisiin tiedoksi kirjepostina niin pitkään, kunnes verovelvollinen kirjautuu uudelleen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Ilmoituksen voisi tehdä luonnollinen henkilö itse tai hänen valtuuttamansa. Yhteisön ja yhteisetuuden puolesta ilmoituksen tekisi sen lakisääteinen edustaja tai valtuutettu. Yhtymän puolesta ilmoituksen voisi tehdä henkilöyhtiön vastuunalainen yhtiömies ja verotusyhtymän osakas. Laissa ei olisi säädetty määräaika, jonka verovelvollinen olisi ilmoituksen johdosta sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolella. Jos verovelvollinen ilmoituksen tekemisen jälkeen jälleen kirjautuisi OmaVeroon, palautuisi hän siten välittömästi takaisin sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin.

Ehdotetussa 7 momentissa tarkoitettu ilmoitus koskisi vain verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettelyä. Jos luonnollinen henkilö olisi sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotetun yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon piirissä, hän saisi edelleen verotusta koskevat asiakirjat sähköisesti Verohallinnolle tekemästään ilmoituksesta huolimatta. Mahdollista olisi myös se, että luonnollisen henkilön tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelutili on hänen pyynnöstään suljettu, mutta hän on edelleen verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piirissä, koska hän ei ole ilmoittanut Verohallinnolle, ettei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Jos luonnollisella henkilöllä olisi Verohallinnon asiakasrekisteriin merkitty edustaja tai valtuutettu asiamies, joka on ilmoittanut ottavansa päämiestään koskevat verotusasiakirjat vastaan sähköisesti, ei päämiehen ehdotetulla 7 momentin mukaisella ilmoituksella olisi vaikutusta tiedoksiantoon edustajalle tai valtuutetulle, ellei edustus tai valtuutussuhde lakkaa.

Verovelvolliselle annettaisiin Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisen yhteydessä tieto siitä, että kirjautumisen johdosta hän tulee jatkossa saamaan Verohallinnon päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi sähköisesti. Verovelvollista informoitaisiin tällöin myös siitä, miten hän voisi päästä pois sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiristä ilmoittamalla, että hän ei enää käytä Verohallinnon sähköisiä palveluja.

7.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä

56 §. Tiedoksi antaminen verovelvolliselle. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momenttia muutettaisiin verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttia vastaavasti.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uudet 6–8 momentit, jotka vastaisivat verotusmenettelylain 26 c §:n 5–7 momentteja.

7.3 Veronkantolaki

71 §. Tiedoksianto. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tiedoksisaantiin oikeutetuksi veronkantolaissa tarkoitettu muu asianosainen, kun lain 20 tai 52 §:n nojalla päätös annetaan muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle.

Pykälän 2 momentin viittaussäännöksen mukaisesti veronkantolain nojalla annettujen erillis-päätösten sekä yhteenvedon tiedoksiantoon sovelletaan mitä verotusmenettelylain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään. Veronkantolain nojalla annetut päätökset annettaisiin jatkossa tiedoksi sähköisesti, jos verotusmenettelylain 26 c §:ään ehdotetut sähköisen tiedoksiannon edellytykset täyttyvät.

Tiedoksiantoon niille verovelvollisille, joille yhteenvedo on voimassa olevan säännöksen nojalla annettu tiedoksi tavallisena tiedoksiantona postitse, sovellettaisiin jatkossa verotusmenettelylain ehdotettuja tiedoksiantomenettelyjä. Verovelvollisen antama suostumus ei olisi enää edellytys yhteenvedon sähköiseen tiedoksiantoon. Yhteenvedo voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti esimerkiksi sellaiselle luonnolliselle henkilölle, jota ei ole merkitty työnantajarekisteriin tai

arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta, jos verovelvollinen on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Yhteenvedon sähköinen tiedoksianto niille verovelvollisille, jotka kuuluvat voimassa olevan sääntelyn nojalla sähköisen tiedoksiannon piiriin, ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Ehdotetun 3 momentin mukaan yhteenvedo voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti yhteisölle, yhtymille ja yhteisetuksille riippumatta siitä, onko verovelvollisen tai hänen edustajansa kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai ilmoittanut Verohallinnolle, ettei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi 3 momenttia vastaavasti yhteenvedon sähköisesti tiedoksiannosta niille luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille, jotka on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin tai arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ja jotka eivät harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta. Kun yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä ei olisi Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautuminen eikä sähköisestä tiedoksiannosta voisi kieltäytyä verotusmenettelylain 26 c §:n 7 momenttiin ehdotetulla ilmoituksella, vastaisi yhteenvedon sähköinen tiedoksianto edellä mainituille verovelvollisilla nykytilaa.

Yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon määräaika yhtenäistettäisiin vastaamaan verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovellettavaa kolmen päivän määräaika. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädetyistä poikkeuksista luovuttaisiin. Nykyisin verovelvollisen on katsottu saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenvedo on muodostettu. Jatkossa verovelvollisen katsottaisiin saaneen yhteenvedon tiedoksi verotusmenettelylain 26 c §:n nojalla kolmantena päivänä siitä, kun yhteenvedo on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Yhteenvedo muodostetaan veronkantolain 70 §:n 3 momentin mukaisesti viimeistään viidentenä päivänä kalenterikuukauden päättymisestä. Yhteenvedon tiedoksiantoaika laskettaisiin siitä, milloin yhteenvedo kultakin kuukaudelta tallennetaan sähköiseen asiointipalveluun.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeus edellä 3 ja 4 momentissa ehdotetusta yhteenvedon tiedoksiannosta. Kun yhteenvedo annetaan tiedoksi ulkomaiselle verovelvolliselle tai verovelvolliselle, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisävero, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä arvonlisäveron erityisjärjestelmää, sovellettaisiin tiedoksiantoon kaikilta osin verotusmenettelylain 26 c §:n säännöksiä. Yhteenvedon tiedoksianto sähköisesti edellyttäisi siten esimerkiksi ulkomaisen yhteisön laillisen edustajan kirjautumista Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Nykyinen pykälän 5 momentin säännös, jonka mukaan yhteenvedo voidaan antaa tiedoksi sähköisesti silloin, kun siinä on vain vähämerkityksellisiä tietoja, ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Näissä tilanteissa yhteenvedo voitaisiin jättää muodostamatta veronkantolain 70 §:n 4 momentin nojalla.

Pykälän 6 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Jos sähköiseen asiointipalveluun pääsy tai sähköisestä tiedoksiannosta annettavan ilmoituksen lähettäminen estyisi kolmen päivän aikana, katsottaisiin yhteenvedo annetun tiedoksi verotusmenettelylain 26 c §:n nojalla kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut. Nykyisestä menettelystä, jossa yhteenvedo on annettu tiedoksi postitse tavallisena tiedoksiantona, jos sähköisessä asiointipalvelussa on ollut häiriö, luovuttaisiin.

Pykälän 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Yhteenvedon tiedoksiannosta verovelvolliselle, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä arvonlisäveron erityisjärjestelmää, säädettäisiin jatkossa 5 momentissa

7.4 Varainsiirtoverolaki

56 a §. Muun lain soveltaminen. Tässä esityksessä ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien muutosten johdosta varainsiirtoverolain 56 a §:ssä nykyisin oleva viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1–3 ja 5 momenttiin muutettaisiin viittaukseksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1–3 ja 5–8 momenttiin.

7.5 Ennakkoperintälaki

6 a §. Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen. Tässä esityksessä ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien muutosten johdosta ennakkoperintälain 6 a §:n 2 momentissa nykyisin oleva viittaus verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttiin muutettaisiin viittaukseksi verotusmenettelylain 26 c §:n 4–7 momenttiin.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2026. Lakeja sovellettaisiin heti niiden voimaantulosta alkaen.

9 Suhde muihin esityksiin

9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Valtiovarainministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetut lainmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan kuin ehdotetut muutokset esityksessä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnaksi koskevaksi lainsäädännöksi.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

10.1 Lähtökohtia

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksianto edellyttää verovelvollisen antamaa suostumusta. Myös veronkantalain mukaisen yhteenvedon sähköinen tiedoksianto edellyttää useimmiten luonnollisen henkilön suostumusta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettelyä. Ehdotuksen mukaan verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti kaikille niille verovelvollisille, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Verovelvollisella olisi kuitenkin mahdollisuus ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Verovelvolliselle ei tällöin lähetettäisi ilmoituksen tekemisen jälkeen tiedoksiantoja sähköisesti.

Samanaikaisesti on ehdotettu, että hallintoasioiden sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä muutettaisiin siten, että viranomaistoiminnassa sähköisestä tiedoksiannosta tulisi

ensisijainen tiedoksiantotapa. Ehdotetun verotusta koskevan erityissääntelyn olisi tarkoitus täydentää sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten tavoitteena on yhtäältä, että verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti kaikille sellaisille verovelvollisille, jotka ovat kyvykkäitä sähköiseen asiointiin myös siinä tapauksessa, että nämä olisivat lopettaneet Suomi.fi-viestien käyttämisen ja eivät siten olisi sähköisen tiedoksiannon piirissä yleissääntelyn perusteella. Toisaalta tässä esityksessä ehdotetut muutokset toisivat sähköisen tiedoksiannon piiriin myös yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet, joita sähköisen tiedoksiannon yleissääntely ei koske.

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään suhtautunut varauksellisesti luonnollisten henkilöiden sähköiseen asiointiin velvoittamiseen perustuslain 6 §:ssä turvatun yhdenvertaisuuden ja 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan näkökulmasta (PeVL 35/2010 vp, PeVL 5/2016 vp, PeVL 32/2018 vp). Oikeushenkilöiden velvoittamiseen sähköiseen asiointiin perustuslakivaliokunta on suhtautunut myönteisemmin (PeVL 32/2018 vp). Myös ylimpien laillisuusvalvojien ratkaisukäytännössä on suhtauduttu aiemmin kielteisesti sähköisen viranomaisasioinnin edellyttämiseen (esim. AOA 3911/4/11, 13.9.2012, AOA 2954/4/12, 28.5.2013, AOA 4653/4/14, 31.12.2015, OKV/429/1/2017, 18.6.2018). Sähköisen viranomaisasioinnin voimakas lisääntyminen yhteiskunnan yleisen digitalisoitumisen myötä antaa kuitenkin mahdollisuuden arvioida sähköistä asiointia koskevaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä osin uudenaikaisissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut sähköistä asiointia koskevan sääntelyn olevan merkityksellistä perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan ja hyvän hallinnon periaatteiden sekä perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kannalta (esim. PeVL 32/2018 vp, PeVL 32/2018 vp). Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeita koskevasta työryhmäraportista antamassaan lausunnossa todennut, että sähköisen asioinnin ensisijaisuuden toteuttamistavan olisi perustuttava vapaaehtoisuuteen siten, että kaikkien, myös haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, oikeusturva taataan (EOAK/5169/2017, s. 3). Oikeuskansleri on samasta raportista antamassaan lausunnossa todennut, että oikeuskanslerin käsityksen mukaan sähköisen asioinnin käyttö tulee muodostumaan pääsääntöiseksi tavaksi toimia riippumatta siitä, otetaanko lainsäädännössä kantaa sähköisen asioinnin ensisijaisuuteen. Mikäli sähköisen asioinnin käytöstä tehdään riittävän helppoa ja selkeää, se osa hallinnon asiakkaita, joilla on ylipäättään tekniset edellytykset sähköiseen asiointiin, tulee käyttämään sähköisiä asiointimuotoja (OKV/58/20/2017, s. 1).

10.2 Yhdenvertaisuus

Esityksellä on merkitystä perustuslain 6 §:n 1 momentin yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta. Perustuslain mukaisesti ihmiset ovat lain edessä yhdenvertaisia. Säännös sisältää vaatimuksen sekä oikeudellisesta että ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa ihmisiä tai ihmisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Lausekkeella ei kuitenkaan edellytetä kaikkien ihmisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia. Yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä lailla etuja ja oikeuksia että asetettaessa velvollisuuksia. Toisaalta lainsäädännölle on ominaista, että siinä kohdellaan tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin muun muassa tosiasiallisen tasa-arvon edistämiseksi (ks. HE 309/1993 vp, s. 42–43 ja esim. PeVL 55/2016 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on vakiintuneesti todettu, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta voi johtua tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (ks. esim. PeVL 10/2024 vp, kohta 8, PeVL 102/2022 vp, kohta 5, PeVL 11/2012 vp, s. 2, PeVL 35/2010 vp, s. 2, PeVL 28/2009 vp, s. 2/II, PeVL 21/2007 vp, s. 2/I, PeVL 38/2006 vp, s. 2/I, PeVL 1/2006 vp, s. 2/I).

Perustuslain yleistä yhdenvertaisuussäännöstä täydentää 6 §:n 2 momentin syrjintäkielto, jonka mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Kiellettyjen syrjintäperusteiden lista ei ole tyhjentävä vaan kiellettyihin erotteluperusteisiin kuuluvat myös muut henkilöön liittyvät syyt kuten esimerkiksi yhteiskunnallinen asema, varallisuus, yhdistystoimintaan osallistuminen, perhesuhteet, raskaus, aviollinen syntyperä, sukupuolinen suuntautuminen ja asuinpaikka (HE 309/1993 vp, s. 44). Säännöksessä kielletään myös välillinen syrjintä eli sellaiset toimenpiteet, joiden vaikutukset tosiasiallisesti – vaikkakin vain välillisesti – johtaisivat syrjivään lopputulokseen (HE 309/1993 vp, s. 44, PeVL 4/2016 vp, PeVL 31/2014 vp). Syrjinnän käsillä oloa on arvioitava menettelyn tosiasiallisten seurausten kannalta (PeVL 4/2016 vp, s. 3; PeVL 28/2009 vp, s. 2).

Syrjintäkieltosäännöksellä ei ole kuitenkaan kielletty kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustuslakivaliokunta on esimerkiksi katsonut, että säästötavoitteella ei valiokunnan mukaan voida sellaisenaan perustella poikkeamista perustuslain 6 §:n 2 momentin ilmentämästä syrjintäkiellosta. (PeVL 55/2016 vp). Perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla lisäksi korkeat (PeVL 39/2018 vp, PeVL 55/2016 vp).

Perustuslakivaliokunnan käytännössä on erottelun hyväksyttävyyden lisäksi kiinnitetty huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (PeVL 61/2018 vp, PeVL 59/2018 vp, PeVL 7/2017 vp). Keinojen oikeasuhtaisuuden vaatimuksen on katsottu edellyttävän muun muassa, että hyväksyttävän tavoitteen perustelemaat keinot ovat välttämättömiä siten, että tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvin keinoin (PeVM 25/1994 vp, s. 5). Oikeasuhtaisuuden vaatimus edellyttää lisäksi, että rajoitus ei saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan intressin painavuus suhteessa rajoitettavaan oikeushyvään (PeVL 37/2013 vp, s. 3, PeVL 14/2013 vp, s. 4/I). Valiokunta on esimerkiksi oikeudenkäyntimaksujen porrastamista vireillepanotavan mukaan koskeneessa lausunnossaan katsonut, että oikeudenkäyntimaksun porrastaminen asian vireillepanon mukaan ei ole valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallista edellyttäen, että ero maksujen välillä on kohtuullinen eikä se estä asian vireillepanoa myös muulla tavoin kuin toimittamalla tiedot suoraan käräjäoikeuden tietojärjestelmään (PeVL 35/2010 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään suhtautunut varauksellisesti yksityishenkilöiden velvoittamiseen sähköiseen asiointiin (PeVL 5/2016 vp, PeVL 32/2018 vp). Valiokunta on todennut, että sähköisen asioinnin yksinomaisuudella on yhteys myös perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännökseen, sillä sähköiset asiointivälineet eivät välttämättä ole tosiasiallisesti jokaisen saatavilla (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Merkityksellistä valiokunnan mukaan oli sillä, että arvioitavana olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi huoneistotietojärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi velvollisuus sähköiseen asiointiin ei koskenut välittömästi yksityisiä henkilöitä, vaan velvollisuuden kohteena ovat ensisijaisesti oikeushenkilöt (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Valiokunta katsoi, että sähköisen asioinnin edellyttämisellä voitiin katsoa olevan hyväksyttävät perusteet, jotka liittyvät tietojärjestelmän sähköiseen luonteeseen ja järjestelmän tavoitteisiin (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Siten valiokunnan mielestä velvollisuutta sähköiseen asiointiin ei sääntelykonteksti sekä sääntelyn kohteen ja alan toimijoiden tiedolliset ja taidolliset erityispiirteet huomioon ottaen voitu pitää ongelmallisena yhdenvertaisuuden, oikeusturvan tai hyvän hallinnon perusteiden kannalta (PeVL 32/2018 vp, s. 3).

Vastaavasti myös ylimmät laillisuusvalvojat ovat suhtautuneet ilman suostumusta tapahtuvaan sähköiseen asiointiin kriittisesti (esim. Tiekartta-raportin lausunnot OKV/58/20/2017 ja

EOAK/5169/2017). Oikeuskansleri on katsonut, että todennäköisesti juuri se osa henkilöistä, joiden tarvitsisi tehdä opt out -ilmoitus, kokisi haasteita ilmoituksen tekemisessä (OKV/58/20/2017, s. 1).

10.3 Oikeusturva ja hyvä hallinto

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslain 21 §:n 2 momentti sisältää vaatimuksen hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla. Hyvän hallinnon käsite saa sisältönsä 21 §:n kokonaisuudesta. Sillä tarkoitetaan paitsi pykälän 1 momentissa mainittuja vaatimuksia viivytyksettömästä ja asianmukaisesta viranomaistoiminnasta myös 2 momentissa esitettyä luetteloa hyvän hallinnon osakysymyksistä. Säännöksessä luetellaan hyvän hallinnon tärkeimmät osa-alueet eli käsittelyn julkisuus, oikeus tulla kuulluksi, oikeus saada perusteltu päätös sekä oikeus hakea muutosta. Luetteloa ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Vaatimus virkatoiminnan puolueettomuudesta samoin kuin hallintolaissa säädetty palveluperiaate voidaan liittää 1 momentissa asetettuun asianmukaisen käsittelyn vaatimukseen.

Hallintolaki konkretisoi perustuslain 21 §:ssä säädettyä jokaisen oikeutta hyvään hallintoon. Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista, joihin lukeutuvat hallintolain 6 §:n mukaiset yhdenvertaisuusperiaate, tarkoitussidonnaisuuden periaate, objektiviteettiperiaate, suhteellisuusperiaate ja luottamuksensuojaperiaate. Lisäksi hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus ja viranomaisten yhteistyövelvoite. Esimerkiksi palveluperiaatetta ja palvelun asianmukaisuutta koskevan hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Asianmukainen käsittely edellyttää palveluperiaatteen mukaisesti, että henkilölle on turvattava vaihtoehtoisia tapoja viranomaisten kanssa asiointiin (PeVM 16/2020 vp; PeVM 11/2021 vp; OKV/2791/21/2022; OKV/429/1/2017), jotta erityisesti haavoittuvassa asemassa olevalla henkilöllä on riittävä tapaus- ja henkilökohtainen valinnanvapaus asiointiin oman tarpeensa ja edellytystensä mukaisesti (AOA 2954/4/12, 28.5.2013; EOAK/1945/2021; EOAK/3665/2020). Palveluperiaate edellyttää asiakkaiden asiointimahdollisuuksien ja kykyjen huomioon ottamista palvelujen toteuttamistavoissa. Palveluperiaatteen keskeinen tavoite on, etteivät asiakkaan asiointivalmiuksissa olevat erot vaikuttaisi epäedullisesti tai haitallisesti, eikä menettelyn noudattaminen muodostuisi kohtuuttoman vaikeaksi. Viranomaisen on myös turvattava riittävä valinnanmahdollisuus. (EOAK/4653/4/14).

Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa. Sähköisesti tiedoksi annetun asian on tultava tehokkaasti henkilön tietoon, ja täytettävä menettelyn asianmukaisuutta koskevan perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaisen vaatimuksen (PeVL 9/2010 vp, s. 2, PeVL 5/2016 vp). Perustuslakivaliokunta ja lakivaliokunta ovat kiinnittäneet ulosottokaaren tiedoksiantosääntelyä koskeneen uudistuksen yhteydessä huomiota

uudistuksesta tiedottamiseen paitsi yksittäisen hallinnon asiakkaan tasolla, myös yleisellä tasolla (PeVL 5/2016 vp, LaVM 3/2016 vp).

10.4 Esityksessä ehdotettujen muutosten arviointia yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta

Tässä esityksessä ehdotetaan, että verotusta koskeva tiedoksiantomenettely uudistetaan vastaamaan verovelvollisten kyvykkyyttä käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Sähköinen tiedoksiantomenettely koskisi vain sellaisia 15 vuotta täyttäneitä verovelvollisia, jotka ovat osoittaneet kyvykkyyden käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Jos verovelvollinen ei olisi käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita, Verohallinto ei toimittaisi verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa sähköisesti. Luonnolliselle henkilölle tiedoksianto toimitettaisiin kuitenkin sähköisesti myös siinä tapauksessa, että hän on tuki-palvelulain perusteella sähköisen tiedoksiannon piirissä.

Verohallinnolla on tietojärjestelmässään tieto niistä verovelvollisista, jotka ovat kirjautuneet Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, OmaVeroon, sekä tieto verovelvollisista, jotka ovat tällä hetkellä antaneet suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Nykytilassa suuri osa verovelvollisista käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, mutta selvästi pienempi osa asiakkaista on antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Vuonna 2024 yhteensä 3 447 460 henkilöasiakasta kirjautui Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun vähintään kerran. Tämä tarkoittaa, että noin 70 prosenttia henkilöasiakkaista oli asioinut OmaVerossa ja siten osoittanut kyvykkyytään sähköiseen asiointiin.

Tiedoksiannosta lähetettäisiin ilmoitus verovelvolliselle, jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle sellaisen sähköisen osoitteen, johon ilmoitus voidaan lähettää. Ilmoitus voitaisiin lähettää myös tekstiviestinä, jos Verohallinnolle on annettu tätä varten puhelinnumero. Tekstiviestin käyttäminen tiedoksiannosta ilmoittamisessa tehostaisi merkittävästi tiedoksiannon tavoitettavuutta ja samalla myös verovelvollisen oikeusturvaa. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta merkittävää olisi myös se, että sähköinen tiedoksiantotapa otettaisiin käyttöön luonnolliselle henkilölle vain siinä tapauksessa, että hän kirjautuu OmaVeroon hoitamaan omia veroasioitaan. Jos henkilö kirjautuisi OmaVeroon hoitamaan veroasioita toisen puolesta, ei tämä johtaisi sähköiseen tiedoksiantoon henkilön omissa veroasioissa.

Kirjautuessaan OmaVeroon verovelvolliselle kerrotaan, että käyttäessään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua hän saa jatkossa myös verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti. Samalla häntä informoidaan myös mahdollisuudesta ilmoittaa, että hän ei käytä palvelua, jos hän haluaa saada tiedoksiannot postitse paperilla. Verohallinto huolehtii yleisestä informoinnista eri verotuksen vaiheissa, jotta verovelvolliset saavat tiedon siitä, milloin heihin sovelletaan sähköistä tiedoksiantomenettelyä, mitä sähköinen tiedoksianto merkitsee ja miten he halutesaan pääsevät pois sähköisen tiedoksiannon piiristä. Verovelvollisten oikeusturvan ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen näkökulmasta on keskeistä, että verovelvolliset ymmärtävät, milloin he ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä. Oikeusturvan toteutumisen kannalta on tärkeää, että Verohallinto tiedottaa asiakkaitaan selkeällä tavalla niin yleisessä ohjauksessaan kuin kohdennetusti esimerkiksi OmaVeroon kirjautumisen yhteydessä.

OmaVeroon kirjautumisen yhteydessä verovelvollista informoitaisiin ja ohjeistettaisiin myös sähköisen yhteystiedon antamisesta sekä siitä, miten hän voisi päästä pois sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiristä ilmoittamalla, että hän ei enää käytä Verohallinnon sähköisiä palveluja. Jos henkilö käyttää asiointissa avustajaa ja kirjautuminen tapahtuu verovelvollisen omilla tunnisteilla, tulisi avustajan kertoa avustettavalle henkilölle siitä, että tiedoksiannot tapahtuvat sähköisesti ja mahdollisuudesta irtautua menettelystä.

Esityksen tavoitteena on saada kaikki sähköiseen asiointiin kykenevät verovelvolliset sähköisen tiedoksiannon piiriin. Tästä syystä on perusteltua, että verovelvollinen, joka on ilmoittanut, että ei käytä OmaVeroa, palautuu välittömästi sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hän ilmoituksensa huolimatta kirjautuu jälleen OmaVeroon. Ehdotusta on myös pidettävä oikeasuhtaisena säännöksen tavoitteeseen nähden. Yleissääntelyn kaltainen siirtymäaika paluussa sähköisen tiedoksiannon piiriin ei ole välttämätön verotusta koskevassa erityissääntelyssä, sillä oletus verovelvollisen kyvystä vastaanottaa verotusta koskeva tiedoksianto sähköisesti perustuu siihen, että hän on kirjautunut nimenomaisesti siihen palveluun, jossa tiedoksianto tapahtuu. Verovelvollinen voisi kuitenkin ilmoittaa uudestaan, että hän ei käytä OmaVeroa.

Yhdenvertaisuuden ja syrjintäkiellon kannalta on merkityksellistä, että verotusta koskevien asiakirjojen sähköinen tiedoksianto ei koske sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole lain voimaantulon jälkeen käyttäneet Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita. Menettely ei myöskään koskisi alle viisitoistavuotiaita alaikäisiä. Viisitoistavuotias on jo hallintolain mukaisesti oikeutettu käyttämään puhevaltaa omassa asiassaan ja vajaavaltainen yleisesti asiassa, joka koskee hänen omaa tuloaan. Esitys turvaa myös perustuslain mukaista oikeutta siihen, että viisitoista vuotta täyttänyt lasta kohdellaan hänen ikätasonsa edellyttämällä tavalla hänen osoittaessaan kyvykkyyden käyttää sähköistä asiointipalvelua.

Sähköisen tiedoksiannon kohdistaminen vain sellaisiin henkilöihin, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, pienentää menettelyn riskejä yhdenvertaisuuden tai oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta. Ehdotetussa menettelyssä ei kuitenkaan voida täysin poissulkea riskiä siitä, että Verohallinnon sähköinen tiedoksiantomenettely kohdistuisi heikommassa asemassa olevaan henkilöön, jolla ei ole henkilökohtaista mahdollisuutta päästä lukemaan sähköisessä asiointipalvelussa olevaa asiakirjaa ja saada sitä tosiasiallisesti tiedokseen. Tällainen tilanne voi muodostua, jos heikommassa asemassa olevan henkilön sähköisillä tunnuksilla on kirjauduttu Verohallinnon asiointipalveluun esimerkiksi silloin, kun tällaista henkilöä on vapaa-muotoisesti avustettu verotusta koskevien asioiden hoitamisessa, eikä avustaja ole kertonut, että tiedoksiannot tulevat tämän kirjautumisen johdosta jatkossa sähköisesti. Lisäksi on mahdollista, että henkilö menettää kyvyn sähköiseen asiointiin sen jälkeen, kun hän on omatoimisesti käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kyvykkäästi.

Näissä kaikissa tilanteissa, joissa sähköinen tiedoksianto ei tavoita verovelvollista, verovelvollinen voisi ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että ilmoituksen käsittelyn jälkeen verotusta koskevat tiedoksiannot lähetettäisiin postitse, ellei verovelvollinen kirjaudu uudelleen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tai ellei luonnollinen henkilö ole sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä tukipalvelulain perusteella. Ilmoitus ei edellyttäisi perusteluja ja verovelvollinen siirtyisi välittömästi ilmoituksen käsittelyn jälkeen pois sähköisestä tiedoksiantomenettelystä.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon näkökulmasta ehdotettu menettely sisältää edellä kuvatun riskin siitä, että sähköisesti tiedoksi annettu päätös tai muu asiakirja ei tosiasiallisesti tavoita verovelvollista tai tämän edustajaa. Tämä voi johtua siitä, että henkilöllä ei ole kyvykkyyttä sähköiseen asiointiin tai hän on menettänyt sähköisen asioinnin tunnuksen, joilla pääsisi kirjautumaan Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun. Hyvän hallinnon periaatteita noudattaen Verohallinto toimittaisi kuitenkin tiedoksi annettavat asiakirjat verovelvolliselle välittömästi postitse, jos hän on yhteydessä Verohallintoon esimerkiksi puhelimitse. Käytännössä voi syntyä tilanne, jossa henkilö haluaa irtautua sähköisestä asioinnista ja hänelle on toimitettu tiedoksianto ennen kuin henkilö ilmoittaa, ettei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Näissä tilanteissa henkilön tulisi olla yhteydessä Verohallintoon ja pyytää asiakirjat muulla tavalla. Verotusta koskevat asiakirjat annettaisiin joka tapauksessa aina viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 ja 12 §:n nojalla, eikä verovelvollisen olisi esitettävä selvitystä siitä,

miksi näitä asiakirjoja pyydetään. Pyynnön voisi esittää verovelvollisen puolesta myös tämän valtuuttama henkilö tai edunvalvoja.

Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on merkityksellistä, että kaikki Verohallinnon asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä asiointipalvelussa. Verovelvollisten on edellä kuvatulla tavalla mahdollista pyytää Verohallintoa lähettämään asiakirjat kirjeitse, jos hänellä ei ole mahdollisuutta asioida sähköisesti OmaVerossa. Tämä parantaa myös sellaisten verovelvollisten oikeusturvaa, jotka eivät ole sähköisen tiedoksiannon piirissä esimerkiksi, jos kirjeitse lähetetty päätös ei saavu perille.

Verovelvollisen oikeusturvan näkökulmasta on merkityksellistä, että verotusta koskevat asiat ja tiedoksiannot tapahtuvat pääasiassa vuosittain säännöllisesti ja ovat ennustettavia. Verohallinto myös viestii aktiivisesti esimerkiksi esitetyt veroilmoitusten ja kiinteistöveroilmoitusten lähettämisestä ja korjaamisen määräajoista. Myös kuuleminen ja asian selvittämistä koskevat tiedoksiannot tapahtuvat yleensä silloin, kun verovelvollisen itse on esittänyt jonkin vaatimuksen, kuten esimerkiksi vaatinut veroilmoituksella vähennystä. Verotuksessa on myös pitkät muutoksenhakuajat, jolloin mahdollinen verotuksessa oleva virheellisyys on korjattavissa, vaikka verovelvollinen ei saisi tiedoksi verotusta koskevaa asiakirjaa välittömästi.

Verohallinnolla on myös mahdollisuus käyttää postitse tapahtuvaa tiedoksiantomenettelyä, vaikka verovelvollinen olisi Verohallinnon sähköisen palvelun käyttäjä. Ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 5 momentin mukaisesti Verohallinto voisi lähettää verotusta koskevan asiakirjan tiedoksi sähköisesti silloin, kun laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Sääntely sisältäisi myös harkintavaltaa, joten Verohallinto voisi lähettää asiakirjat myös postitse, jos esimerkiksi verovelvollisen lähiomainen ilmoittaa huolen siitä, että verovelvollinen ei ole kykenevä asioimaan sähköisesti, vaikka on ollut Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjä.

Hyvän hallinnon ja oikeusturvan näkökulmasta voidaan myös todeta, että sähköinen tiedoksiantomenettely on verovelvollisen kannalta tietoturvallinen myös siitä näkökulmasta, että hänen verotustaan koskevat tiedot eivät lähde Verohallinnosta minnekään. Jos verovelvollisen kyvykkyys sähköiseen asiointiin ja yleisesti asioiden hoitamiseen heikentyy, verotusasiakirjat säilyvät Verohallinnossa. Paperilla tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla on riski siitä, että kirje häviää, joutuu väärin käsiin taikka ei tavoita muutoin verovelvollista, jos henkilön kyky omien asioiden hoitamiseen yleisesti heikkenee äkillisesti. Verohallinnolle palautuu esimerkiksi yli 100 000 kirjettä vuosittain siitä syystä, että vastaanottajaa ei tavoiteta.

Tässä esityksessä ehdotettu sääntely täydentäisi sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä. Verotusta koskevan erityissääntelyn nojalla sähköisen tiedoksiannon piiriin tulisivat käytännössä myös sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, mutta jotka ovat pyytäneet Suomi.fi-viestinvälityspalvelutilin sulkemista ja siten jättäytyneet yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle. Tällaisilla henkilöillä on kuitenkin katsottava olevan kyvykkyys sähköiseen asiointiin verotusta koskevista asioista, jolloin esityksen tavoitteisiin nähden on perusteltua, että tällaiset henkilöt ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä verotusta koskevista asioista. Esityksen tavoitteisiin nähden on myös perusteltua, että yleissääntelyn ulkopuolelle jäävät yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä verotusta koskevista asioista.

10.5 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja

Perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojan ja kirjeen ja muun luottamuksellisen viestin salaisuuden kannalta ehdotettu sähköinen menettely antaa parempaa suojaa henkilötietojen suojalle sekä

turvaa verotuspäätöksillä olevia salassa pidettäviä tietoja sekä kirjesalaisuutta. Ehdotettu sähköinen menettely tarkoittaa, että Verohallinto ei lähetä asiakasta koskevia verotustietoja Verohallinnon teknisen ympäristön ulkopuolelle. Verohallinnon asiasta lähettämä ilmoitus ei sisältäisi täsmällisiä tietoja verovelvollisen verotuksen sisällöstä. Uutena henkilötietojen käsittelytoimena olisi se, että Verohallinto selvittää ennen tiedoksiantoa, onko henkilö Verohallinnon sähköisen palvelun käyttäjä. Tämä tieto ei ole Verohallinnossa uusi eikä tieto edellytä uusien tietojen keräämistä. Esitys muuttaa vain vähäisessä määrin henkilötietojen käsittelyä. Käytännössä käsittelytoimet kohdistuvat niihin henkilöihin, jotka käyttävät Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Muihin henkilöihin esityksellä ei ole vaikutusta. Tietosuojaan näkökulmasta paperilla tapahtuva tiedoksianto sisältää merkittävästi suuremman riskin tietosuojan ja tietoturvallisuuden vaarantumisesta kuin tässä ehdotettu sähköinen menettely. Postin palvelut ovat muuttuneet viime aikoina muun ohessa jakelutiheyden osalta. Verohallinnolle tulee myös säännöllisesti tietoon tietoturvaloukkauksia, jotka ovat tapahtuneet postiyrityksen kuljettaessa verotusta koskevia asiakirjoja.

10.6 Kielelliset oikeudet

Esityksessä ei ehdoteta nimenomaisesti kielellisiä oikeuksia koskevaa sääntelyä. Esitettyjen muutosten toimeenpanossa tulisi kuitenkin ottaa huomioon myös kielelliset oikeudet. Perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Perustuslakivaliokunta on pitänyt olennaisena huolehtia molempien kansalliskielten riittävästä näkyvyydestä digitaalisissa palveluissa ja myös muista kielellisistä oikeuksista sekä pitänyt tärkeänä, että kielelliset perusoikeudet otetaan huomioon palvelujen kehittämisen alkuvaiheesta alkaen ja että digitaalisia palveluita kehitetään rinnakkain eri kieliversioina (PeVM 5/2022 vp). Tämän mukaisesti esityksessä sähköiseen tiedoksiantoon ehdotettavat muutokset ja sitä koskeva viestintä toteutettaisiin suomeksi ja ruotsiksi.

Esityksessä ehdotettavien muutosten toimeenpanossa otettaisiin lisäksi huomioon saamen kieli. Saamenkielisten oikeus käyttää saamen kieltä viranomaistoiminnassa turvataan perustuslain 17 §:n 3 momentissa, jonka mukaan saamelaisien oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla. Tämän oikeuden turvaamiseksi on säädetty saamen kielilaki, joka osaltaan vahvistaa saamen kielen virallista asemaa ja madaltaa kynnystä käyttää kieltä virallisissa yhteyksissä. Lain sisältämät keinot tarkoittavat yhtäältä pyrkimystä lisätä saamen kieltä taitavien henkilöiden määrää niissä viranomaisissa, joita laki koskee. Tämän toteutuessa voidaan saamelaisien kotiseutualueen väestölle järjestää nykyistä useammin laadullisesti ja määrällisesti samantyyppiset palvelut äidinkieliä riippumatta. Tulkkauksen ja kääntämisen käyttäminen merkitsisivät kuitenkin myös tulevaisuudessa tärkeää keinoa tavoitteiden saavuttamiseksi (PeVM 4/2003 vp, s. 2).

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan väestötietojärjestelmään talletetaan henkilön ilmoittama äidinkieli ja asiantietokieli. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että myös saamelaisien kohdalla pitää riittää henkilön oma ilmoitus äidinkieliä tai huoltajien ilmoitus lapsensa äidinkieliä. Vastaavasti valiokunta on katsonut, että myöskään oikeutta asioida saamen kielellä viranomaisissa ei tule liittää saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 3 §:n mukaiseen saamelaismäärittelmään. (PeVM 12/2014 vp, s. 6)

Saamen kielilain 2 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla lakia sovelletaan Verohallintoon. Lain 4 §:n nojalla saamelaisella on oikeus omassa asiassaan tai asiassa, jossa häntä kuullaan, käyttää kyseisessä laissa tarkoitettua viranomaisessa saamen kieltä. Saamen kielellä tarkoitetaan saamen kielilain 3 §:n 1 kohdan nojalla inarinsaamen, koltansaamen tai pohjoissaamen kieltä käytetystä kielestä tai pääasiallisesta kohderyhmästä riippuen. Viranomaisella ei saa

rajoittaa tai kieltäytyä toteuttamasta kyseisessä laissa säänneltyjä kielellisiä oikeuksia sillä perusteella, että saamelainen osaa myös muita kieliä, kuten suomea tai ruotsia. Lainkohdan taustalla olevien esitöiden mukaan oikeus käyttää saamen kieltä koskisi hallintoasian sekä suullista että kirjallista käsittelyä kuten asiakirjan esittämistä viranomaiselle (HE 180/1990 vp, s. 28).

Saamen kielilain 8 §:n 1 momentin nojalla viranomaisten on yleisölle suunnatussa tiedottamisessa käytettävä myös saamen kieltä. Lain 8 §:n 2 momentin nojalla viranomaisen ilmoitukset, kuulutukset, julkipanot sekä muut yleisölle annettavat tiedotteet sekä opasteet ja yleisön käytäväiksi tarkoitetut lomakkeet täyttöohjeineen on saamelaisten kotiseutualueella laadittava ja annettava myös saamen kielellä. Mainitun perusteella Verohallinnon on noudatettava toiminnassaan saamen kielilakia ja otettava laista tulevat velvoitteet huomioon toteuttaessaan tämän esityksen mukaisia muutoksia.

Esityksellä ei ole arvioida olevan välittömiä vaikutuksia erilaisten vammaisryhmien oikeuksiin. Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelut ovat saavutettavuussääntelyn piirissä ja tätä koskevat vaatimukset on otettu huomioon asianmukaisesti. Näin ollen kaikilla tulisi lähtökohtaisesti olla mahdollisuus palvelun käyttämiseen ja tiedoksiannon vastaanottamiseen.

10.7 Yhteenvetoa

Tässä esityksessä ehdotettujen lakimuutosten tavoitteena on edistää digitaalisen sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti. Esityksellä tavoitellaan myös toimintamenoja säästää Verohallinnolle.

Ehdotetussa sääntelyssä on otettu huomioon perustuslaissa säädetty yhdenvertaisuuden vaatimus ja oikeusturvan toteutuminen. Sähköinen tiedoksianto koskisi vain niitä verovelvollisia, jotka tosiasiallisesti käyttävät Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita tai ovat yleisen sähköistä tiedoksiantoa koskevan sääntelyn piirissä. Sähköinen tiedoksianto ei koskisi sellaisia verovelvollisia, jotka eivät käytä viranomaisten sähköistä asiointia. Sähköiseen tiedoksiantoon siirtymisestä heikommassa asemassa olevien verovelvollisten oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen kohdistuvia riskejä on pyritty esityksessä ottamaan huomioon monin tavoin kuten esimerkiksi säätämällä mahdollisuudesta verovelvolliselle ilmoittaa, että hän ei käytä OmaVeroa. Lisäksi verovelvollisen oikeusturvaa parantaa mahdollisuus saada ilmoitus tiedoksiannosta useammalla tavalla kuten esimerkiksi sekä tekstiviestillä että sähköpostilla. Myös verotusmenettelyä koskevat yleiset tekijät, kuten Verohallinnon verovelvollisille lähettämien asiakirjojen säännöllisyys ja ennakoitavuus sekä pitkät muutoksenhakuajat pienentävät osaltaan oikeusturvariskiä. Esityksessä on otettu huomioon myös heikommassa asemassa olevat henkilöt. Jos henkilö ei ole yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon piirissä, OmaVeroon kirjautumisesta seuraa siirtyminen ainoastaan verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain turvaaman yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan sekä hyvän hallinnon periaatteiden näkökulmasta hyväksyttävänä. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää myös oikeasuhtaisena esityksen tavoitteisiin nähden.

Lakiehdotusten ei siten arvioida olevan ongelmallisia perustuslain 6 §:n tai 21 §:n kannalta.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 c §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 897/2018, sekä
lisätään 26 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1067/2003, 520/2010, 772/2016 ja 897/2018, uusi 5–7 momentti seuraavasti:

26 c §

Tiedoksianto

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti 15 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sekä yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Päätös ja asiakirja voidaan antaa luonnolliselle henkilölle tiedoksi sähköisesti myös, jos hän on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Jos luonnolliselle henkilölle on merkitty edustaja tai valtuutettu Verohallinnon asiakasrekisteriin, edustaja tai valtuutettu voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ottaa tätä luonnollista henkilöä koskevat tiedoksiannot vastaan sähköisesti.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle taholle ilmoituksen 4 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 5 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Jos verovelvollinen ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, tiedoksianto tapahtuu 4 momentin mukaisesti vain silloin, kun verovelvollinen on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 56 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 898/2018, sekä
lisätään 56 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 16/2018 ja 898/2018, uusi 6–8 momentti seuraavasti:

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti 15 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sekä yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Päätös ja asiakirja voidaan antaa luonnolliselle henkilölle tiedoksi sähköisesti myös, jos hän on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 11 §:n tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Jos luonnolliselle henkilölle on merkitty edustaja tai valtuutettu Verohallinnon asiakasrekisteriin, edustaja tai valtuutettu voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ottaa tätä luonnollista henkilöä koskevat tiedoksiannot vastaan sähköisesti.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle taholle ilmoituksen 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Jos verovelvollinen ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, tiedoksianto tapahtuu 5 momentin mukaisesti vain silloin, kun verovelvollinen on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

veronkantolain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan veronkantolain (11/2018) 71 §:n 6 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 momentti laissa xxx/2025 ja 7 momentti laissa 343/2019, sekä
muutetaan 71 §:n 1 ja 3–5 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 momentti laissa xxx/2025, seuraavasti:

71 §

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa tai 20 tai 52 §:n nojalla muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle annettua päätöstä, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle ja muulle asianosaiselle.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä:

- 1) on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; tai
- 2) on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, eikä harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Yhteenvedon tiedoksiantoon ulkomaiselle verovelvolliselle tai verovelvolliselle, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, ei sovelleta, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 6 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2018, seuraavasti:

6 a §

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti siten kuin verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4–7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §, sellaisena kuin se on laissa 1170/2021, seuraavasti:

56 c §

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5–8 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 c §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 897/2018, sekä
lisätään 26 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1067/2003, 520/2010, 772/2016 ja 897/2018, uusi 5–7 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 c §

26 c §

Tiedoksianto

Tiedoksianto

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen. Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. *Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti 15 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sekä yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Päätös ja asiakirja voidaan antaa luonnolliselle henkilölle tiedoksi sähköisesti myös, jos hän on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Jos luonnolliselle henkilölle on merkitty edustaja tai valtuutettu Verohallinnon asiakasrekisteriin, edustaja tai valtuutettu voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ottaa tätä luonnollista henkilöä koskevat tiedoksiannot vastaan sähköisesti.*

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle taholle ilmoituksen 4 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 7

kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 5 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Jos verovelvollinen ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, tiedoksianto tapahtuu 4 momentin mukaisesti vain silloin, kun verovelvollinen on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 56 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 898/2018, sekä
lisätään 56 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 16/2018 ja 898/2018, uusi 6–8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

56 §

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen. Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksianto koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun tänä aikana on ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. *Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti 15 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sekä yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Päätös ja asiakirja voidaan antaa luonnolliselle henkilölle tiedoksi sähköisesti myös, jos hän on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 11 §:n tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Jos luonnolliselle henkilölle on merkitty edustaja tai valtuutettu Verohallinnon asiakasrekisteriin, edustaja tai valtuutettu voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ottaa tätä luonnollista henkilöä koskevat tiedoksiannot vastaan sähköisesti.*

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle taholle ilmoituksen 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä

tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen lähettämiseksi on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Jos verovelvollinen ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, tiedoksianto tapahtuu 5 momentin mukaisesti vain silloin, kun verovelvollinen on merkittynä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

veronkantolain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan veronkantolain (11/2018) 71 §:n 6 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 momentti laissa xxx/2025 ja 7 momentti laissa 343/2019, sekä
muutetaan 71 §:n 1 ja 3–5 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 momentti laissa xxx/2025, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

71 §

71 §

Tiedoksianto

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle.

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa tai 20 tai 52 §:n nojalla muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle annettua päätöstä, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle ja muulle asianosaiselle.

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvedoon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenvedo on muodostettu.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Yhteenvedo annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä:

- 1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; ja
- 2) ei ole merkitty arvonnäisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonnäisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonnäisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

- 1) on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; tai

Edellä 4 momentissa tarkoitettu yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi sähköisesti, jos yhteenvetoon ei merkitä muita 70 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuin tieto maksujen tai alle 10 euron suuruisen palautuksen käyttämisestä verojen suorituksiksi taikka tieto suorittamatta olevista veroista.

Jos yhteenvetoa ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Jos verovelvollisen ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, yhteenveto lähetetään postitse.

2) on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, eikä harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Yhteenvedon tiedoksiantoon ulkomaiselle verovelvolliselle tai verovelvolliselle, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, ei sovelleta, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään.

(kumotaan 6 momentti)

(kumotaan 7 momentti)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 6 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 a §

6 a §

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti siten kuin verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 momentissa säädetään.

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti siten kuin verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4–7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §, sellaisena kuin se on laissa 1170/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

56 c §

56 c §

Muun lain soveltaminen

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5–8 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
